Զ. ՏԱՐԻ 1754 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 8 ՏՐԷ 4382 — Հ. Տ. 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1889 — Ն. Տ. 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՋՐ. 4 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1307 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ... ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه ده غلطه ده نورادونکیان خانده آرهوك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ու ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

		160
	Վեցամսեայ	80
	Եռամսեայ	40
Գաւառաց	Տարեկան	200
	Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներ	Տարեկան	56
	Վեցամսեայ	28

AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԴԷՊՔԵՐԸ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Երեսփոխանական ընտրութեանց վաւերացման խնդիրը դեռ չվերջացաւ։ Փարիզի երկու ընտրութիւնք չատ վիճաբանութեան առիթ կուտան։ Նախաքննիչ դիւանք կ'առաջարկեն բեկանել թէ՛ Պ. Ժոֆրէնի ընտրութիւնն, որ Ջօր. Պուլանժէէն նուազ քուէ ստացած լինելով չի կրնար իւր չրջանակէն ընտրեալ համարուիլ, և թէ Պ. Նաքէի ընտրութիւնը։ Պ. Նաքէ տակաւին հրաժարած չէ Ծնրակոյտի անդամակցութենէն, զոր կրնայ չարունակել եթէ իւր երեսփոխանութիւն չվաւերացուի։

* *

Լուցկիի խնդիրն, որ քիչ մնաց ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէի հրաժարման պատճառ լինէր, իրօք Մարսիլիական խնդիր մ'է։ Իւր ծագումը Մարսիլիայէն առած է, և խնդրոյն վրայ վիճաբանող երեք անձինք —Պ. Ռուվիէ, ելմտական նախկին նախարար Պ. Փէյթրալ և Պ. Լէյտէ— Մարսիլիացի են։ Պ. Ռու և Պ. Քօումիյլ, երկու Մարսիլիացի գործարանատարք, 1871ին առաջարկեցին կառավարութեան որ լուցկիի չինութիւնը մենավաճառ ընէ՝ պատերազմին ազէտներէն ու վնասներէն ետքը Պետութեան ելմտացոյցն ստուարացնելու համար։ Ժամանակին ելմտական նախարար Պ. տը Կուլառ Թակարդին մէջ ինկաւ։ Մենավաճառը քուէարկել տուաւ Խորհրդարանին։ Ցայնժամ լուցկիի ամէն գործարանատէրք, ի գլուխ ունենալով զՊ. Ռու և զՊ. Քօումիյլ, ահագին գումարներ պահանջեցին կառավարութենէն, ի փոխարինութիւն իրենց գործարանաց փակման։ Մեծաքանակ չահեր ցուցուցին, և այն ժամանակ ո՛չ նուազ գայթակղութիւն պատճառեցին վճարուած մեծագումար փոխարինութիւնք։ Պետական գանձարանն՝ արդէն աղքատացեալ՝ ահագին գումարներ վատնեց, որով մենավաճառէն ակնկալուած չահը կանխաւ սպառեց։

Մենավաճառին հաստատումէն ետքն, անոնք որ հայրենասիրաբար այս դրութիւնն առաջարկած էին կառավարութեան՝ գործարաններ հաստատեցին ի Ճենովա, և օտար հրապարակաց մէջ բուռն մրցում մը բացին Ֆրանսայի մէջ չինուած լուցկիներուն դէմ։ Ֆրանսական մաքէ լուցկիներն (չամուր), զորս Ֆրանսացին 1,000ը քսան ղրուշի կը գնէ, չեն այնչափ լաւ որչափ անգլիականներն, որոց 1,000ը երեք ղրուշի կ'առնուի։ Ֆրանսական լուցկիները դէչ համբաւ ունին, և անգամ մը առաջարկեցաւ պարգեւ տալ փայտէ լուցկիի մէն մի տուփին որոյ պարունակած լուցկիներէն տասնէն դէթ երկուքը կը վառին։ Ֆրանսացի սպառողը զզուեցաւ մենավաճառէն։ Զարմանք չէ ուրեմն որ Նորընտիր Երեսփոխանութիւնը մերժեց մենավաճառի սկզբունքը։

Մարսիլիա մենավաճառի պատճառաւ կորոյս արդիւնաւոր արհեստ մը, բայց գործարանատէրք միլիոնատէր եղան ի վնաս ժողովրդեան, և յայտնի չէ թէ կառավարութիւնն իւր կանխաւ վատնած դրամները կրցա՞ւ չահիլ ետքէն։

Պ. Ռուվիէ կը պաչտպանէր մենավաճառն, որով լուցկիի չինութիւնն հիւսիսային Ֆրանսայի կ'անցնի, ուր փայտն աժան է։ Միւս երկու Մարսիլիացիք կը պահանջէին լուցկիի չինութիւնն ազատ հռչակել, պետական տուրքը վճարելու պայմանաւ, որով Մարսիլիա վերստին ձեռք կրնար անցունել իւր կորուսեալ արհեստ։ Երեսփոխանութիւնը, մենավաճառներէն խորչելով ընդհանրապէս, ազատ չինութեան կողմն յարեցաւ։ Բայց նախարարական տագնապ մը յառաջ բերելու մտադիր չէր մեծամասնութիւնն, որ դեռ մէկ երկու օր յառաջ իւր կատարեալ վստահութիւնն յայտարարած էր Պ. Թիռառի նախարարութեան վրայ, որոյ կարեւորագոյն անդամոց մին է Պ. Ռուվիէ։

* *

Լօրտ Չարլզ Պէրէսֆօրտ, որուն սրընթաց մարտանաւով մը Միջերկրական ծովուն անգլիական նաւատորմին մէջ պաչտօնի կոչուելն ուչադրութիւն գրաւած էր ի Ֆրանսա, անցեալ չաբթուն ի Փարիզ Պուլոնիի անտառին մէջ նորավարժ ձիով մը չրջագայած միջոցին, ձին յանկարծ խրտչեցաւ և իւր վրայէն նետեց Լնդոնի մարտանաւուն քաջ հրամատարն, որ ծառի մը բախելով, կրնակին վրայ գետին ինկաւ, և ծանրապէս վիրաւորեցաւ քանի մը տեղերէն։ Անմիջական դարմաններ եղան, բայց վիճակը ծանր է կ'ըսուի։

ԽԱՂԱՂՈՒԷՏ ՀԱՒԱՍՏԻՔ

Ջարին խաղաղուէտ հաւաստեաց քով, չարժէ՞ր միթէ դնել նաեւ Չեռնակօրայի իչխանին խաղաղուէտ յայտարարութիւններն։ Անչուչտ Նիքօլա իչխանի խօսքն Ալեքսանտր Գ. կայսեր խօսից կչիռը չունի. բայց Սեւ Լեռն յանցելումն ոչ նուազ հարուածներ տուած է խաղաղութեան, և կ'արժէ լսել իւր իչխանին նչանակալից մէկ յայտարարութիւնը։

Նիքօլա իչխան, ընկերակցութեամբ Աւստրիոյ, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի գործակալաց, այցելութեան գնաց Տօրպաքօ Սէլոյի լեռնաբնակ ցեղին, և յայտարարեց թէ խաղաղ յարաբերութիւններ կը տածէ իւր ամեն դրացեաց հետ, և կը փափաքի այս վիճակին չարունակման։ «Անցեալ տարին, տիրող սովին պատճառաւ, չատ դառնակսկիծ տարի մ'եղաւ մեզ, և այժմ մեր գրաղումը պէտք է լինի ամեն բան կարգի դնել և մեր կրած վնասները դարմանել։ Բաւական զօրեղ ենք մեր անկախութիւնը պաչտպանելու համար՝ եթէ վտանգ սպառնայ, և այս պատճառաւ կարող ենք ամենայն ապահովութեամբ պարապիլ մեր խաղաղ աչխատութեանց»։

ՀԱԿԱԳԵՐԵՎԱՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Պիտի առաջարկուի Հակագերեվարական Դեսպանախորհրդոյն որպէս զի լըջօրէն գործի ձեռնարկելէ առաջ տեղեկութիւնք «անչահախնդրութեան վկայականաց» մը ստորագրեն։ Այս պաչտօնագրով պիտի յայտարարեն թէ Դեսպանախորհրդոյն օրակարգէն իսպառ մերժեալ են հողային ստացուածոց կամ երկրակալութեանց չահախնդրական վէճերն, այս կամ այն տէրութեան հողային ընդարձակման խորհուրդներն, այնպէս որ Դեսպանախորհրդոյն մէջ ներկայացուցիչ ունեցող ո՛չ մէկ Տէրութիւն չկարենայ յապագային իբրև երկրակալութեան իրաւունք ի մէջ բերել իրեն տրուած իչխանութիւնը՝ գերեվաճառութեան խափանման համար ո՛ և է երկրի վրայ։

* *

Կը յուսացուի թէ Էմին փաչա և Պ. Սթէնլի ժամանակին յեւրոպա պիտի հասնին՝ Հակագերեվարական Դեսպանախորհրդոյն աչխատութեանը վերջին մասին գործակցելու համար։ Զանզիպարի եղերքն հասնելուն պէս, Դեսպանախորհրդոյ կողմէ պաչտօնական հեռագրաւ հրաւէր պիտի ուղղուի իրենց՝ ըստ կարի չուտ Պրուսէլ գալու։ Մինչեւ իսկ Ափրիկէի ներսերն և գերեվաճառութիւնը մօտէն ճանչող այս երկու մեծանուն երկրախոյզները լսելու համար՝ Դեսպանախորհուրդն իւր նիստերուն փակումը պիտի յետաձգէ եղեր։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄ

Անգլիական կառավարութիւնն սկըսաւ գործածել այն 23 միլիոնի վարկը զոր Խորհրդարանէն ստացաւ՝ կարեւոր յաւելումներ ընելու համար նաւատորմին վրայ։

Անգլիոյ և բոլոր աչխարհի մեծագոյն զրահաւորն էր Թըմպըլէոր, որոյ չինութիւնը մօտերս աւարտեցաւ։ Այժըմ Փորթսմութի նաւարանին մէջ սկսաւ չինութիւնն աւելի մեծ զրահաւորի մը, Ռոյըլ Սօվրին (Արքայափառ Վեհապետ) անուն, 14,500 տակառաչափ պարունակութեամբ։ Սորա չինութիւնն 1891ին պիտի աւարտի, որ ըսել է՝ մեծ փութով յառաջ պիտի տարուի։

Անցեալ չաբաթ օր կարեւոր յաւելում մ'եղաւ անգլ. նաւատորմին վրայ։ Նաւակայքէն ի ծով իջաւ Պէյր անուն սրընթաց չրջուն մարտանաւն, 9,000 տակառաչափ, 20,000 ձիու ոյժով։ Նոր մարտանաւուն մկրտութեան արարողութիւնը կատարեց Տիկին Ճ. Համիլթըն, ամուսին ծովային նախարարին յԱնգլիա։

ՍՊԱՆԻԱ

Պ. Սակասթայի ազատական նախարարութիւնը դժնդակ դիրքի մէջ է։ Ազատականութիւնը բայց մ'է որ սպանիական հողին վրայ դժուար կ'աճի։ Նախարարութեան վրայ կը յարձակի դաչնակցութիւն մը բաղկացեալ կաթոլիկ պահպանողականներէ, հերձուեալ ազատականներէ և արմատականներէ, մինչ իրեն նեցուկ կը մնան ազատական կուսակցութեան մեծամասնութիւնն և հանրապետական կուսակցութեան չափաւոր մասը։ Պ. Սակասթա ազատական կուսակցութեան երկար ժամանակէ հետէ պահանջած ինչ ինչ բարենորոգումներն ի գործ դնել կ'ուզէ։ Ասոնք են՝ ընդհանուր քուէարկութեան իրաւունքի հաստատում, որով ամեն չափահաս և տուրք վճարող մարդ ընտրող լինի, քաղաքային ամուսնութեան օրինաց հաստատում, տրոց դրութեան փոփոխում, բանակի մէջ աւելորդ պաչտօններու, աւելորդ թոչակներու ջնջում, եւլն։ Եթէ հակառակորդ դաչնակցութիւնն յաղթանակէ, յիչխանութիւն պիտի անցնի պահպանողական կուսակցութեան պետ Պ. Քանովաս-տէլ-Քասթիլլօ, որ թէեւ ասկէ յառաջ անգամ մը մերժեց նախարարապետութեան պաչտօնը, բայց գեռահաս օրիորդի մը հետ ամուսնանալէն ի վեր, կ'ըսուի թէ Պ. Քանովաս փառասիրական մարմաջներ կը զգայ, որք զինք կը մղեն նախարարապետական բարձր պաչտօնի պատասխանատուութեանց հետ նաեւ պատուոց հետամտելու։

Մարէչալ Մարթինէզ Քամփօս, որ Սպանիոյ անիչխանութեան մօտ խառնաչփոթ վիճակին մէջ Ալֆոնսօ ԺԲ պատանին արքայական գահուն վրայ բազմեցնելու մեծապէս օգնեց, այս օրերս Քրիստինէ թագուհւոյն մօտ երթալով, խորհուրդ տուեր է ճամբել Պ. Սակասթայի նախարարութիւնն, իբրեւ միակ միջոց գոհացնելու դժգոհ զօրավարները։ Սպանիոյ մէջ, ինչպէս այն ամերիկեան պետութեանց մէջ զորս Սպանիացիք և Փորթուկեզք հիմնեցին, զօրավարք մեծ կչիռ ունին քաղաքական գործոց մէջ։ Բայց Քրիստինէ թագուհին որ անձնապէս ազատամիտ է՝ մերժեր է ծերունի Մարէչալին խորհուրդն, և կը չարունակէ այժմ տալ ազատական նախարարութեան, մինչև որ բացարձակ համոզուի թէ Պ. Սակասթա չպիտի կրնայ չարունակել երկրին կառավարութիւնը։ Գրգռիչ ցոյցեր անպակաս են ի Մատրիտ։ Բայց Հանրապետականք, Պ. Էմիլիօ Քասթէլարի ճարտար առօրինութեաններքեւ, օրինաւորութեան ճամբէն չեն չեղիր, յուսալով որ իրաց օրինական ընթացքով իրենց գաղափարք յաջողութիւն ունենան, յորս զոր ինչ ինչ դէպքեր կը քաջալերեն եղեր։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Կ. Պոլսոյ նախկին դեսպան Լորտ Տըֆըրին յԵգիպտոս պատուիրակութեան պաչտօն վարած պահուն ի մէջ այլոց ծրագրած էր հնդամեայ չրջանով երեւելեաց ժողովոյ մը կազմութիւն։ Այս մարմին, երկրին կառավարական գործոց չմիջամտելով, իւր պարտաւորութիւններն և իրաւունքներն հաւաստ չրջանակի մը մէջ կատարած էր։ Հնգամեայ պայմանաժամն աւարտելով, այս օրերս ընդհանուր ընտրութիւն կատարեցաւ, և Ալեքսանդրիա իւր կառավարիչը վերընտրեց։ Նախկին անդամք ընդհանրապէս կը վերընտրուին։ Իրենց ժողովական պաչտօնին փոխարէն տարեկան համեստ գումար մը կ'ընդունին։

* *

Անգլիական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Սըր Էտկառ Վինսընթ, Օսմ. Կայս. Պանքայի նոր տնօրէնն, յաջող վիճակի մէջ թողած է Եգիպտոսի ելմտական, և հետեւապէս իւր յաջորդ, Պ. Փալմէր, Խտիվին ելմտական նոր խորհրդականը, ծանուցած է թէ Ֆէլլահներուն վրայ ծանրացող ինչ ինչ մանր մունր նեղացուցիչ տուրքերը բոլորովին պիտի ջնջէ։

ՓԱՌՆԷԼԵԱՆ ԴԱՏ

Նոյմ. 22ին իւր հրապարակային վերջին նիստն ըրաւ Դատական Յանձնաժողովը, որ գրեթէ տարի մ'ի վեր կը քննէր Թայմզի և Պ. Փառնէլի դատը։ Թայմզի երկրորդ փաստաբան Սըր Հէնրի Ճէյմս նոյն օրն աւարտեց երկար բանախօսութիւն մը զոր քանի մը չաբաթէ հետէ կը չարունակէր ամեն նստին՝ ապացուցանելու համար թէ եղեռնական գործողութիւնք մտադրուած են իռլանտական կուսակցութեան արարքներուն մէջ։ Յաւարտ այս բանախօսութեան, Յանձնաժողովոյ նախագահը, Սըր Ճէյմս Հաննըն, յիչեցուց թէ այս դատական քննութիւն յառաջ տարուած է ըստ սովորական կանոնաց դատավարութեան։ Նոր վկայութիւններ լսելու պէտք չի կայ, և հետեւապէս Յանձնաժողովը կը փակէ հրապարակային դատավարութիւնը՝ չնորհակալութիւն յայտնելով երկուց կողմանց փաստաբանաց երկարատեւ ու ճարտար աչխատութեանց համար։

Յանձնաժողովն իբր մէկ ամիս պիտի զբաղի իւր անցկացիքն յօրինելու։ Այս պաչտօնագիր նիւթին գործոց նախարարին ձեռամբ Վեհ. Թագուհւոյն պիտի մատուցուի նախ և առաջ, և յետոյ պիտի հրատարակուի իբրեւ խորհրդարանական պաչտօնագիր։ Պ. Փառնէլ եթէ անպարտ ելած է, կարող պիտի լինի նոր դատ մը բանալով դրամական փոխարինութիւն պահանջել Թայմզէն։ Ամեն պարագայի մէջ, Փիկօթի կեղծ գրութիւններն հրատարակելուն համար Թայմզ ուրիչ դատարանի մը առջեւ հաչիւ պիտի տայ առ Պ. Փառնէլ։ Հասարակութիւնն ամենամեծ հետաքրքրութեամբ կը սպասէ Դատական Յանձնաժողովոյ տեղեկագրին եզրակացութիւնն իմանալու։ Յանձնաժողովին ընդ. ատենայն 129 (հարիւր քսան ինն) նիստ գումարեց այս պատմական դատին։

ԿԱՐԴԻՆԱԼ ՀԷՅՆԱԼԸ

Աւստրիացի կարդինալ Հէյնալտ ուղեղային տարօրինակ հիւանդութենէ մը բռնուած է։ Քաջառողջ մարդու մը պէս կը խօսակցի ամենուն հետ, և իրեն ծանօթ բոլոր լեզուները լաւ կը խօսի, եւ ըստ սովորականին հրամաններ կու տայ իւր մարդոց։ Բայց ո՛չ գրել գիտէ ո՛չ կարդալ։ Երկուքն ալ մոռցած է յանկարծ։ Իւր անունն իսկ չի կրնար գրել ինքնին, և ստորագրութիւն մը դնելու համար, պէտք է որ իւր մէկ ստորագրութիւն իւր աչաց ներքեւ դրուի։

Ի ԿԱԼԻՖՈՐՆԻԱ

Գաղթային գործակալաց դատը Կալիֆօրնիոյ կառավարական իչխանութեանց դէմ ծանր յայտնութիւններ յառաջ բերաւ։ Երբ դատն սկսաւ, ընդհանրապէս կը կարծուէր թէ գաղթականութեան ընկերութեանց և Համպուրկի նաւային ընկերութեանց գործակալներուն վրայ կը ծանրանայ մեծագոյն պատասխանատուութիւն։ Անկէ ի վեր յայտնի եղաւ թէ ամենէն աւելի յանցաւորք են կառավարական պաչտօնատարք և մինչեւ իսկ բարձրաստիճան պաչտօնատարք։

Դատին սկսելէն յառաջ կառավարութիւնը պաչտօնանկ ըրած էր Պիալայի գաւառապետն, որոյ անունն ամբաստանագրոյն մէջ չյիչելու հոգ տարուեցաւ։ Բայց վկայից յայտարարութեանց վրայ գաւառապետին ընթացքն ընդհանուր քննադատութեան առարկայ եղաւ։ Խեղճ գիւղացիները խաբելով յԱմերիկա գաղթեցնելու գործին մէջ ծանրապէս մասնակցութիւն ունին նաեւ մաքսատան տնօրէն մը, ոստիկանութեան գործակալ մը և հրամատար մը, նաև չատ մը ոստիկանք և մաքսային պաչտօնեայք։

ՔՈՆԿՕՅԻ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Պելժիոյ Լէոփոլտ թագաւորն, ընդունելով Անգլիոյ հակագերեվարական ընկերութեանց պատուիրակութիւններն, օրուան խնդրոյն վրայ իւր կարծիքը պարզեց։ Բնտանեաց մէջ գերիներ գործածելու սովորութեան մասին կը կարծէ թէ զայն բառնալու համար դար մը պէտք է տակաւին. բայց կարելի է գերեաց տուրեւառը սահմանափակել կամ բնաջինջ բառնալ՝ գերեաց վաճառականներուն ճամբան փակելով։ Քոնկոյի պետութիւնը կը տարածի մինչեւ Ափրիկէի սիրտն ուր գերիներ կը բռնուին, և հետեւապէս Քոնկոյի պետութեան իչխանութիւնը զօրացնելով կարելի է ծանր հարուած տալ գերեվաճառութեան։ Քոնկոյի պետութիւնը զօրաց և դրամական միջոցներու պէտք ունի, և Լէոփոլտ թագաւոր կ'ըսէ թէ Եւրոպա մարդասիրական այս մեծ պարտաւորութիւնը կատարելու համար, դրամական և զին-

---

9)

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ
ՄԱՅՐԱԿԱՆ ՍԻՐՏ ՄԸ

Եթէ ամեն մարդու պէս եղած ըլլար, սիրտը պիտի կակղնար այդ տեսակ խօսքեր լսելով, այդքան քաղցր յուզմանց առջեւ։ Բժիշկը սովորած է վչտաց ու երջանկութեան այդպիսի տեսարաններու. անզգայ կը մնայ յանդիմանութեանց ինչպէս նաեւ երախտագիտութեան արտայայտութեանց առջեւ. պարտքը կատարելէն յետոյ, ներքին ուրախութիւն մը կզգայ իր պարկեչտ մարդու խղճին հանդարտութեան մէջ։

Սակայն Ֆէրնանտ՝ այլափոխուելով՝ այնքան երջանիկ էր որ, բժիշկ մը՝ որքան և անզգայ, պիտի յուզուէր անոր երջանկութիւնը տեսնելով։

Ռընօտիէռի սիրտը գոցուած էր այսպիսի յուզմանց համար։

—Մայրիկ, քուն ունիմ, կ'ըսէր Անտրէ։

—Անկողնոյս մէջ կը պառկեցնեմ զքեզ, զաւակս. իմ քովիկս պիտի քնանաս, ինձմէ չ'պիտի բաժնուիս։ Եթէ բանի մը պէտք ունենաս, ես հոս եմ։ Եթէ ցաւ մը ըզգաս, ես հոս եմ։ Եթէ վախնաս, ես հոս եմ։ Աստուա՛ծ իմ, որքա՜ն երջանիկ եմ։

Գիչերազգեստն հագցուց և անկողին դրաւ Անտրէն որ աչքերն արդէն իսկ փակած էր։ Սակայն մանկիկն արթնցաւ յանկարծ, սաւաններուն պաղութիւնն զգալով։ Ժպտեցաւ, եւ յօրանջելով։

—Մայրի՛կ, հարցուց, Խթումն անչուչտ չ'պիտի մոռնայ նուէրներ դնել կօչիկիս մէջ։

—Ո՛չ, զաւակս, քանի որ դուն խելօք կեցար։

—Հանրիի կօչիկին մէջն ալ, այնպէս չէ՞։

—Անչուչտ, քանի որ եղբայրդ ալ քեզի պէս խելօք է։

—Ուրեմն, գիչեր բարի, մայրիկս, մի՛ խանգարեր Խթումը երբ անոր գալը լսես. մի՛...

Չկրցաւ խօսքն աւարտել։

Քնացած էր։

Ֆէրնանտ ընդ երկար դիտեց զնա, անպատում ուրախութեան ժպիտ մը չըրթանցը վրայ։

Ճակտէն համբոյր մը առաւ։ Պզտիկը չէր արթննար։

Վերմակները չտկեց, եւ ետին դարձաւ յանկարծ, սենեկին մէջ թեթեւ չչուկ մը լսելով։

Ռընօտիէռ զինքը կը դիտէր, համբերութեամբ եւ անտարբերութեամբ։

—Ա՜հ, տէր Աստուած, գոչեց, ձեռքերը տարածած, իբր թէ ուրուական մը տեսած ըլլար։

Զգաց որ տաքութիւն մը կը պատէր իր քունքը, ճակատը. բան մը աչքերը մթագնեց, սրունքները տկարացան։

Հազիւ զօրութիւն ունեցաւ ըսելու.

—Գթութի՜ւն, գթութի՜ւն մօրը համար։

Եւ նուաղեցաւ։

—

Դ.

ՎԱՂՈՐԴԱՅՆՆ

Վաղորդայնն հասաւ։

Գիչերը Խթման այդ ահռելի գիչերը, լի անմոռանալի արկածներով — սաստիկ ցուրտ ըրած էր։

Առաւօտուն երկնից երեսն սպիտակ էր, ծածկուած չոգիներով որք բուռն հովմէ մը մղեալ՝ արեգական դժգոյն սկաւառակէն կ'անցնէին, որ այդ մչուչապատ քօղին ետեւէն, չատ կը նմանէր լուսնի բոլորակին։

Ջիւնը, կարծրացած, կը ճարճատէր բակին մէջ երթեւեկող սպասաւորաց քայլերուն ներքեւ։ Դաչտօրէք կը չարունակէին թաղուած մնալ ձեան դանդաղ լռութեան մէջ։

Ֆէրնանտ հագուած կը ննջէր անկողնոյն մէջ։

Իր քով կը հանգչէր Անտրէ, վարդագոյն դիմօք և երազոց մէջ ժպտելով նուէրներուն որք իր զարթման կըսպասէին։

Ֆէրնանտ, զաւկէն աւելի խռովեալ, արհաւրալից քուն մը ունեցած էր։ Ձեռքերը կը բացուէին ու կը գոցուէին վերմակներուն վրայ, և իւր հծկուած դէմքը կը մատնէր ագխօղորմ և ահռելի ցնորքները զորս ունեցած էր։

Շրթունքը կը չարժէին և կիսատ խօսքեր կ'արտասանէր յորս դիւրին էր գտնել առջի երեկոյեան եղերական տեսարաններուն հետքը։

Ձես գիտեր ի՛նչ յարձակում մը կը մերժէր ոսկմամբ և դիմագծերն յիմարութեան մօտ սոսկում մը կ'արտայայտէին։

Յանկարծ աչքերը բացուեցան։ Սակայն խելոյն փակեց զայնս իբր թէ լոյսը՝ թէպէտ չատ տկարամ՝ որ պատուհանին վարագոյրներէն ներս կը թափանցէր, այնքան փայլուն եղած ըլլար որ վնասէր իրեն։

Ֆէրնանտ արթնցած էր, բայց իւր դէմքին վրայ տարածուող յանկարծական հանդարտութենէն դիւրին էր գուչակել թէ անցած դարձածը չէր յիչեր։ Տակաւին թաղուած էր կէս քնոյ մէջ որ միտքն ու յիչողութիւնը կը թմրեցունէր. բայց այս բանս չէր կրնար տեւել ընդ երկար։ Արտեւանունքը բացուեցան և ոտքի ելաւ։

Իր թանձրացեալ ուղեղին մէջ գաղափարները չփոթ էին տակաւին։ Նախորդ օրուան դէպքերը չէր յիչեր։

Մանուկը կը ննջէր։

Դիտեց զնա՝ իր մօտ, երազոց մէջ ժպտուն։

Անտրէ կը չարունակէր ննջել եւ չ'արթընցաւ։

Ֆէրնանտ անկողինէն դուրս սպրդեցաւ։

Ի՛նչ որ տեղի ունեցած էր առջի գիչերը, կը յիչէր այժմ։

—Աստուա՛ծ իմ, ըսաւ, կորսուած եմ։

Կարելի՞ բան էր այդ ամենը։ Մի՛ գուցէ ահռելի երազի մը մատնուած ըլլար։ Բայց ո՛չ։ Կրնա՞ր տարակուսիլ։ Իւր զաւա՛կը մեռնելու մօտ։ Ինք՝ անոր առջեւ խելացնոր. իր յուսահատութի՛ւնը, իր յիմարութի՛ւնը, իր արտասուքը։ Բժշկին ժամանումը, մանկան վրայ կատարած զննութիւնը... կը յիչէր, այժմ, բոլոր այս պարագայները։

Եւ ինչ որ իր միտքը կուգար նաեւ, այդ երկիւղալի յիչատակաց մէջ, այն սոսկալի կացութիւնն էր ուր կորսուած էր իր կանացի պատիւն, եւ ուսկից իր մայրական սէրը միայն յաղթող կելնէր։

—Ճչմարի՜տ է, արդեօք Աստուա՛ծ իմ, ճչմարի՞տ է։

Այո՛, ճչմարիտ էր, այլ եւս չէր տարակուսեր։

Վատ և անգութ բժիշկն իրեն թողած էր ընտրել. Խուլ մնացած էր իր աղերսանաց, և անզգայ՝ իր արցունքներուն։

Ինք կորստեան մատնած էր իւր անձը, բայց զաւակը փրկած էր։

Եւ ընկճեալ, ուժասպառ կը մնար թիկնաթոռի մը մէջ, մահացու ցուրտ մը սարսռալով, խոնջեալ այդ գիչերէն, ամեն բանի վախճանին ըղձալով, զարմացած որ, մինչ իւր ներքին կեանքը այդքան խորապէս խանգարուած էր, արտաքուստ ոչինչ փոխուած էր իր չուրջը։

Ոչինչ, արդարեւ, փոխուած էր կենաց նիւթական կողմերուն մէջ։

Միեւնոյն կահկարասիքն ու միեւնոյն առարկաներն էին, անզգայ վկայք՝ կատարուած զարչելի պայքարին։ Վերստին ձեռք պիտի առնուր իր սովորութիւնները. միեւնոյն դէմքերը պիտի տեսնէր։ Արեւը պիտի լուսաւորէր այս ամէնն, միեւնոյն արեւը որ լուսաւորած էր իր երջանկութիւնը, իր յաւիտենապէս կորուսեալ դրախտը։

Այս բան դիւային, անիրաւ կ'երեւար իրեն։ Կը փափաքէր որ արտաքին արկած մը գար սոսկում աւելցունել իւր առանին կենաց խանգարման վրայ։

Ոչ ոք պիտի տարակուսէր։ Ինքը միայն պիտի գիտնար։ Վերջացած էր այլ եւս։ Անդարմանելի էր, եթէ ոչ աններելի։ Աչխարհիս մէջ ո՛չ մէկ բան կրնար արգելուլ ինչ որ պատահած էր։ Ասոնք էին իր միտքը պաչարող խոհերը։

Եւ մեքենաբար, գլուխը չարժելով, իբր թէ չուզեր հաւատ ընծայել կատարեալ իրողութեան, կ'ըսէր ինքնին.

—Ո՛չ, ո՛չ, կարելի բան չէ։

Եւ ինչե՛ր կային աչքին առջեւ, իր տանջանքը վերանորոգելու համար։ Մանկան քունը, սենեկին գորգին վրայ՝ կրակարանին հանդէպ ցիր ցան տարածուած թըրջած հագուստները, փոքրիկ կօչիկները, մարած չըմինէին քով քաչուած թիկնաթոռը, որուն վրայ բժիշկն Անտրէի մարմինը զննած էր. յետոյ, սենեկին խորը Ծննդեան ծառն ուսկից հէգ կինը կախած էր Վիլլատոնի կողմէ ղրկուած հազարումէկ խաղալիկները։

(Շարունակելի)

ուորական հարկաւոր աջակցութիւնը պէտք չէ զլանայ Փոնկոյի։

ԵՂԻՍԱԲԷԹ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ

Փարիզ, 26 Նոյմ. — Թանուզէ կը հեռագրուի թէ Աւստրիոյ Կայսրուհին ծովեզր Լակրոյմ հասած է և Կորքեդոնի աւերակներն այցելած է։ Հաւանօրէն Ճէզայիր եւս պիտի այցելէ։

ՀԱՆՔԱԳՈՐԾՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի Երեսփոխանութեան արմատական, գործաւոր և ընկերական մասերն աւելի կամ նուազ համերաշխ են գործադուլ ընող ամեն կարգի բանուորներուն հետ, զորս պաշտպանելու մասին ծայրայեղութեան ալ կերթան շատ անգամ։ Հեռագրէ մը կ'իմանանք թէ Երեսփոխանաց ժողովոյն մէջ երեք արմատական երեսփոխան Պ. Ֆէռուլ առաջարկած է 150 հազար ֆր.ի կառավարական նպաստ մը տալ հիւսիսային գաւառաց հանքագործ բանուորներուն, և ընդհանուր ներում շնորհել ամեն բանուորներու որք ծայրայեղութեանց մէջ գտնուած են։ Հանրային շինութեանց նախարար Պ. Իվնիլօ հակառակած է այս առաջարկութեան, զոր ժողովոյ մեծամասնութիւնը փութացած է մերժել։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումնական Խորհուրդն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Ներկայ էին նաեւ Ուսումնական Ակմբի անդամներէն Գեր. Խորէն արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ, Գեր. Գարեգին եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, Արժ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ Հինքերպէյէնտեան, Արժ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ Մկրեան և Մեծ. Կարապետ էֆէնտի Իւթիւճեան։

Գեր. Խորէն արքեպիսկոպոս, յանուն Ակմբին խօսք առնլով, գովեց Ուսումնական Խորհրդոյ նախաձեռնութիւնն այսպիսի մարմնոյ մը կազմութեան համար և բացատրեց անոր օգտակարութիւնն։ Յետոյ Ակումբն իւր դիւանը կազմեց հետեւեալ կերպիւ.

Գեր. Խորէն Արք. եպիսկ. Ատենապետ
Արժ. Մկրեան Յովհ. Ա. քհնյ. Ատենադպիր
Մեծ. Յակոբ էֆ. Արշակ [illegible]

Ուսումնական Խորհրդոյ Ատենապետ Ազնուաշուք Տոքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի, յանուն Խորհրդոյ շնորհակալութիւն յայտնեց Ակմբի անդամոց, իրենց այս բարեյօժար տրամադրութեանը համար, խոստանալով պէտք եղած աջակցութիւնն ընծայել արդիւնաւոր ընելու համար Ակմբի աշխատութիւնը։

Ակմբի անդամք յետոյ իրենց պաշտաման վերաբերեալ գործոց վրայ խորհրդակցեցան և օրը տարաժամած ըլլալով, որոշեցին յետ այսօրիկ ամեն չորեքշաբթի ի նիստ գումարիլ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։

Ուսումնական Խորհուրդն եւս իւր գործերուն զբաղեցաւ և որոշեց յառաջիկայ երեքշաբթի վերստին գումարիլ ի Պատրիարքարան։

Կը լսենք թէ Կարնոյ Նորընտիր առաջնորդ Գեր. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեան խնդրած է Ամեն. Ս. Պատրիարքէն՝ Պատրիարքական նոր փոխանորդի ընտրութիւն կատարել, որպէս զի ինք պահ մը հանդարտ մնալով կարենայ զբաղիլ իւր առաջնորդական նոր պաշտօնին վերաբերեալ պատրաստութեամբք։

Յուսալի է որ Խառն Ժողովն իւր վաղուան նստին մէջ նկատողութեան կ'առնու Պատրիարքական Փոխանորդի ընտրութեան խնդիրը։

Տնտեսական Խորհուրդն ի նիստ գումարեցաւ երէկ ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ, ատենապետութեամբ Սէֆթեան Մեծ. Միհրան էֆէնտիի։

Խորհուրդն ի մէջ այլոց զբաղեցաւ բարեյիշատակ Սրբուհի Մայրապետ Նշան Գալֆայեանի՝ իւր մահուընէ յառաջ կատարած յաւերժական կտակագրին վաւերացման խնդրովն։

Պոլսոյ կազի ընկերութիւնն առաջարկած լինելով Պոլսոյ ազգ. հաստատութիւնները դիւրամատչելի գնով օդային կազով լուսաւորել և ջեռուցանել՝ որոշուեցաւ շրջաբերական գրութեամբ յանձնարարել Թաղ. Խորհրդոց՝ եկեղեցեաց ու թաղային վարժարաններէն դուրս գտնուած շէնքերու համար ընդունիլ կազով լուսաւորելու և ջեռուցանելու դրութիւնն, եթէ շահաւէտ և պիտանի գտնեն։

Բաց աստի, Խորհուրդն զբաղեցաւ Ղալաթիոյ, Բերայի, Խասգիւղի և Եէնի Գափուի եկեղեցեաց վերաբերեալ հաշուական, կտակային և այլ խնդիրներով։

Յաջորդ նիստը պիտի գումարի յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ի Պատրիարքարան։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գործադիր-Մնայուն Յանձնաժողով
Կտակին Յովսէփայ Իւղիբեանց

Սահակ-Մեսրոպեան Գրական Մրցանակաբաշխութիւնն՝ որ բարեյիշատակ Յովսէփ Իւղիբեանցի կողմէ հաստատուած է, պիտի կատարուի յառաջիկայ 1890 տարւոյ Յունիս 21 ին, Սրբոց Թարգմանչաց տօնի օրն, յԱզգային Պատրիարքարանի։ Հետեւապէս Գործադիր-Մնայուն Յանձնաժողովս կը փութայ այսու յայտարարութեամբ վերստին հրաւիրել այն հեղինակներն ու բանասէրներն որ ունին ազգային լեզուաքննութեան և պատմութեան վերաբերեալ երկասիրութիւններ, ձեռագիր կամ տպագիր, և կը փափաքին մասնակցիլ մրցանակաբաշխութեան, փութան յուղարկել զայնս առ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրն, ի Կ. Պոլիս, մինչեւ յառաջիկայ 15 մարտ 1890 տարւոյ։

Տպագիր երկասիրութիւնք հարկ է որ երեք օրինակ յուղարկուին, և ձեռագիր՝ մէկ օրինակ, որք ետ չեն տրուիր։

Համար 81 (Կնիք)
14/26 Նոյեմ. 1889
ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյս վերաշինութեան Օծման տարեդարձը լինելուն առթիւ, Գեր. Տ. Մատթէոս Ս. Եպիսկոպոս Իզմիրլեան հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել (Նոյմ. 19) յառաջիկայ կիւրակէ առաւօտ ի Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ Նոր-Թաղի Իւսկիւտարու։

Ի դիմաց Թաղական Խորհրդոյ
Ատենադպիր — Ատենապետ
Մ. Ս. ՉԻՉԵՔԵԱՆ — Գ. ՂՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

Փիլիպէէն Նոյեմբեր 12/24 թուականաւ հետեւեալը կը հաղորդեն առ Մանզումէ Էֆքեար.

Տիկին Տիւսար փաշա որ Բարիզ կ'երթայ առողջութիւնը դարմանելու, ուրբաթ օրը քաղաքէս անցաւ իր դըստեր հետ։ Հայ հասարակութիւնն իմանալով յիշեալ Տիկնոջ անցքը, իւր երեւելիներէն պատգամաւորութիւն մը կարգեց, որ առաջնորդութեամբ Փիլիպէի Հայոց Հոգեւոր Հովիւ Գեր. Բուսաճալեան Հօր, երկաթուղւոյ կայարանը գնաց առաւօտեան ժամ 10 ½ ին։ Կառախումբը 20 վայրկեան կանգ կ'առնուր. ուստի Տիկին Տիւսար փաշա կայարանի մեծ դահլիճն իջաւ ուր պատգամաւորութիւնը փայլուն ընդունելութիւն մը ըրաւ նմա։ Յետ փոխադարձ ներկայացմանց, Գեր. Բուսաճալեան Հայրը խօսք առնլով ջերմապէս շնորհաւորեց զՏիկին Տիւսար փաշա իւր գրական աշխատութեանց ինչպէս և այն անխոնջ գործունէութեան համար որով միշտ և ամենուրեք օգնութեան կը հասնի իւր ազգակցաց և համայն թշուառաց ընդհանրապէս։ Տիկին Տիւսար փաշա պերճ բանիւք շնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Գերապատուութեան և հրաժեշտ առաւ պատգամաւորութենէն, վասն զի մեկնման զանգակը զարկած էր։ Իւրաքանչիւր ոք փութաց ողջերթ մաղթել նմա և կառախումբը մեկնեցաւ ժամ ճիշդ 11 ին։

Երէկ, Աֆիոն Գարահիսարէն մայրաքաղաքս ժամանեց Սմբատ էֆ. Դաւիթեան, հիմնադիր և տնօրէն դասատու տեղւոյն Ընկերական վարժարանին զոր կը վարէր եօթն տարիէ ի վեր։ Սմբատ էֆ. աստի կը մեկնի ի Սամսոն, ուր ազգային վարժարանին տնօրէն դասատուի պաշտօնին հրաւիրուած է։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ հոկտեմբեր ամսոյ նուիրատուաց անուանքը.

Բարեգութ Տեարք եւ Ազնուափայլ Տիկնայք

Սեբաստացի ոմն 540 ղրուշ, Զուքուր Չէշմէ խանի մէջ հաստատեալ դանձանակի հասոյթ 350 ½, Մկրտիչ Պօյաճեան Շումնուցի 95, Տիկին Նորդուհի Կարապետ 80, Բուրէն Փափազեան 60, Պետրոս Մանուէլեան 40, Յակոբ Մարտիկեան 40, Պարտիզակի բարեկէր ազգայինք 20 ½, Բէյօղլու Նազար 20, Բարեկէր ոմն 20, Բէյօղլու Օհան 20, Արմըտանցի Մկրտիչ Խաչատուր 10, Սիվրի Հիսարցի Պօղոս օղլու Յակոբ 5. Գումար 1301 ղրուշ։

Վսեմ. Յովհաննէս պէյ Տատեան, որպէս ամեն տարի, այս անգամ եւս բարեհաճեցաւ նուիրել 5 հատ ընտիր այծեր։ Ռոտոսթոյի ազգայիններէ հաւաքեալ՝ նախաձեռնութեամբ տեղւոյն պատուարժան Թաղ. Խորհրդոյն 1500 օխա սոխ, 138 օխա ձաւար, 86 օխա բակլա, 38 օխա թանիճ. Աբէլ Կիւլպէկեան 54 օխա բրինձ, Բիւրքճի Մ. Յարութիւն Սամաթիացի 1 ոչխար, Սամուէլ Ղ. Պարտիզպանեան 720 հատ սիկարի թուղթ։

Ի դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Վ. Ատենապետ — Ատենադպիր
Գ. Ս. ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ — Մ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սանճաք Միւթէսարիֆի աստիճան տրուեցաւ Մոլլազատէ Ալիփուլատէ էֆէնտիի, նախկին վարչութեան Համայի և Սուրիական Տրիպոլսոյ միջեւ գտնուած խճուղեաց։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պասրայի Էվգաֆի հաշուակալ Րիզա էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Տիարպէքիրի կաթոլիկ Ասորւոց առաջնորդ Թոփալեան Տ. Բաճտրաւի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ադրիանուպոլսոյ աւստրիական հիւպատոսարանին թարգման Պ. Բրէնտոլիսի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ նահանգին թղթակցութեանց դիւանի դիր-տնօրէն Ապտիւլհաւի էֆէնտիի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մախսուսէի վարչութեան Րիզէի գործակալ Մէհմէտ Րուշէն էֆէնտիի։

ԻՄԹԻԱԶԻ ՇՔԱԴՐԱՄ

Վեհ. Սուլթանն Իմթիազ պատուանշանի ոսկի և արծաթ շքադրամները շնորհած է Իւր հանդերձապետ Իլիաս պէյի։

ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Նախարարաց Խորհրդոյ երէկի սովորական նստին հրաւիրուեցան Մաքսային վերատեսուչ Րաիֆ փաշա, Հեռագրական և Թղթատարական վերատեսուչ Հասան Ալի պէյ և Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Յարութիւն փաշա, որոնցմէ ինչ ինչ խնդրոց վերաբերեալ տեղեկութիւնք պահանջուեցան։

«ԷՐԹՕՂՐՈՒԼ»Ի ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

Վեհ. Սուլթանը Լիվայութեան աստիճան շնորհած է Էրթօղրուլ մարտանաւուն հրամանատար գնդապետ Օսման պէյի։

ՄՈՒՍԱ ՊԷՅԻ ԴԱՏԸ

Մուսա պէյի դատին առթիւ, Հաքիքաթ գիտել կուտայ թէ ընդհանուր դատախազ Խալիտ պէյի կողմէ եղած հարցումներն դատարանի նախագահին կողմէ տրուած արտօնութեամբ կըլլան, որովհետեւ նախագահը կը յղանի ինքն առանձին ուղղելով այդչափ հարցումներ։ Թէեւ պատժական դատավարութեան օրէնքը կը տրամադրէ որ հարցումներն ուղղակի նախագահին կողմէ ուղղուին. սակայն եթէ նախագահն արտօնէ, դատարանի միւս պաշտօնեայք եւս կրնան բացատրութիւններ պահանջել բստ նոյն օրինաց։

* *

Մուսա պէյի դատին երրորդ դատավարութիւնը այսօր տեղի կունենայ առաջի Եղեռնադատ ատենին։

ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՆՑ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ

Կայս. կառավարութիւնն որոշած է որ ամեն նախարարութեանց և պաշտօնատանց մէջ յանձնաժողով մը կազմուելով իւրաքանչիւր պաշտօնատան նիւթացոյցը պատրաստուի, ծախուց և հասութից մատակարարութիւնն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը մէջ դնելու համար։

Ըստ այս որոշման՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Վսեմ. Յարութիւն փաշայի և անդամակցութեամբ նոյն նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարաց։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պաղտատէն և Մուսուլէն առնուած պաշտօնական տեղեկութեանց համաձայն՝ քոլերան գրեթէ բոլորովին անհետացած է Միջագետաց կողմերէն։ Պաղտատի ու շրջակայից մէջ քան և հինգ օրուան մէջ ոչ և է դէպք մը պատահած չէ, բաց ի Բեհրամշէհէ ուր մահ մը միայն պատահած է։ Առողջապահական վարչութիւնն որոշած է քարանթինայի ենթարկել այլ և այլ վարակեալ տեղերէ Պաղտատ եկողները։

Ի Մուսուլ պահ մը օրը երեսուն չափ մահեր պատահած էն, սակայն վերջերս մինչեւ չորսի իջած է։ Առողջապահական խիստ միջոցներ կը շարունակուին ի գործ դրուիլ։

Քոլերան մինչեւ Մուսուլ տարածուելէն յետոյ Սուրիոյ, Հալէպի, Տիարպէքիրի ու Վանայ կուսակալութեանց և Դ. ու Ն. զօրաբանակաց մինչեւ բանակցութիւնք կատարուելով զինուորական շղթաներ դրուած և յատուկ բժիշկներ կարգուած են։ Այս տնօրինութեանց շնորհիւ ցարդ ո և է տեղ մը վարակուած չէ։ Առողջապահական վարչութիւնը, նկատելով որ ձմեռուան սկիզբը երեւան ելած հիւանդութիւն մը յաջորդ ամառը կրնայ նորոգուիլ, ամեն միջոց ձեռք առած է այդ նորոգումն արգիլելու համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին նախագահութեամբ ի Բ. Դուռն գումարեալ ելմտական յանձնաժողովն ի մէջ այլոց պաշտօն ունի քննելու ելմտական Գանձուն և Օսմ. Կայս. Պանքային միջեւ եղած հաշիւները։

ԿՐՕՆԱՒՈՐԱՑ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ըստ տեղեկութեանց Հաքիքաթի, Ներքին գործոց նախարարութիւնը շրջաբերական մը ուղղելով ամեն կողմ ծանուցած է թէ այն կրօնական պետերն, որք օտար երկիրներ կ'երթան, չ'թոյլատրուին՝ եթէ պաշտօնական արտօնութիւն և անցագիր չունին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՔ

Թուրքիոյ և Գերմանիոյ միջեւ կնքեալ առեւտրական դաշնագրոյ վերանորոգման առթիւ կազմեալ յանձնաժողովը կը շարունակէ իւր բանակցութիւնները։ Յանձնաժողովս այժմ կը խորհրդակցի թէ մաքսատուններէ անցնելիք ապրանքներէ ո՛րը ազատ պէտք է ըլլայ մաքսատուրքէ։

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Հիւսիսային Գերմանիոյ լրագիրք կը ծանուցանեն թէ գերմանացի դրամատէրաց խումբ մը հետամուտ է մեծածաւալ դրամագլխով ընկերութիւն մը կազմել, որուն նպատակն ըլլայ մեծ երկաթուղի մը շինել ի Թուրքիա ինչպէս նաեւ գերմանական գաղթականութիւն մը հաստատել ի Փոքր Ասիա։ Գերմանական կառավարութիւնը խոստացեր է իւր աջակցութիւնը նուիրել այս կարգին ձեռնարկութեանց։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՐԷԺԻՆ

Պ. Պ. Ջիֆֆէր եւ Պլայխրօէտէր հրաժարած են Կ. Պոլիս գալու որոշումէն, հետեւաբար ներկայ չ'պիտի գտնուին օսմ. ծխախոտի Րէժիին բաժնետէրաց արտասովոր ժողովոյն որ այսօր կը գումարի։

* *

Վիէննայէ առնուած հեռագրաց նայելով, այն հաշուեցոյցը զոր Րէժիի վարչութիւնը պիտի ներկայացունէ բաժնետէրաց սովորական ընդհ. ժողովոյն, դեկտեմբեր ամսոյ մէջ գումարելի, 190,000 ոսկւոյ զուտ շահ մը ցոյց կուտայ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Երեքշաբթի, Ռուսիոյ կայսրուհւոյն ծննդեան տարեդարձն ըլլալով, առաւօտուն գոհաբանական աղօթք մատուցուեցաւ դեսպանատան մատրան մէջ ուր ներկայ էին Պ. Նէլիտոֆ, դեսպանատան և հիւպատոսարանի պաշտօնեայք, ռուսական պահակ շոգենաւուն սպայք և գաղթականութեան երեւելիք։ Միջօրէին, կայս. պալատան և Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք դեսպանատուն գնացին ի շնորհաւորութիւն։

Երեկոյին դեսպանատան մէջ կոչունք մը տրուեցաւ, որուն ներկայ էին անգ. դեսպանն ու դեսպանուհին, պարսկական դեսպանն ու խորհրդականն, և այլք։ Յետոյ երեկոյթ մը տեղի ունեցաւ։ Հրաւիրելոց մէջ կը նշմարուէին նաեւ հելլենական նոր դեսպանն ու տիկին Մավրոկորտատօ։

«ԻՆՏԻԱ» ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՆ ԱՐԿԱԾԸ

Վերջապէս, վստահելի տեղեկութեանց համաձայն, հիմնովին կը հերքուի Ինտիա շոգենաւուն ընկղմման եւ 500է աւելի ուղեւորաց կորստեան լուրն, զոր ի հրապարակ հանած էր Սապահ, ուստից առնլով հրատարակած էին նաեւ տեղական լրագիրք, ընդ որս եւ մենք։ Ո՛չ միայն այդպիսի արկած մը չէ պատահեր, այլ եւ այդպիսի շոգենաւ մը գոյութիւն չ'ունի եղեր։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա նախընթաց իրիկուն հելլենական դեսպանատունը գնաց ի փոխադարձ այցելութիւն Պ. Մավրոքորտաթոյի, սակայն դեսպանը բացակայ գտնուելով, Ն. Վսեմութիւն իւր այցետոմսը ձգեց։

«ՍՈՍԻԷԹԷ ԺԷՆԷՐԱԼ» ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ

«Սոսիէթէ Ժէնէրալ Օթօման» դրամատան ընդհ. տնօրէն Պ. Սալոմոն Ֆէրնանտէզ հրաժարական մատոյց դրամատան վարչական ժողովոյ վերջին նստին մէջ։ Ժողովն ընդունեց այդ հրաժարականը, որովհետեւ Պ. Ֆէրնանտէզ հրաժարագրոյն մէջ յայտնած էր թէ իւր ծերութիւնն անկարելի կ'ընէ իրեն պէտք եղածին պէս վարելու այդ պաշտօնը։ Կը կարծուի թէ ընդհ. տնօրէնի պաշտօնը պիտի ջնջուի։

ԿԵՂԾՄԱՏԿՈՒԹԻՒՆ

Նիկոմիդիոյ Գարամիւսալ գաւառակի Գըզ Տէրպէնտի գիւղին մէջ կեղծմատկութիւն ([illegible]) երեւան ելած ըլլալով, տասն օրուան մէջ վաթսուն չափ տղաքներ զոհ գնացին այդ ախտին։ Չափահաս մարդիք ալ սկսեր են վարակուիլ այդ հիւանդութենէ։ Նիկոմիդիոյ կառավարիչն այդ գիւղը շղթայի ներքեւ առնլով բժիշկներ և դեղ ղրկած է։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ ՄԷԿ ՊԱՐԳԵՒԸ

Գերմանական դեսպանատունը Պ. Լէոնիտաս Զարիֆիի յանձնած է Վիլհէլմ Կայսեր կողմէ Թարապիոյ յունական վարժարանաց նուիրեալ 500 ֆրանքի գումարը։ Կը յիշուի թէ կայսրն ու կայսրուհին Թարապիայէ անցած ժամանակնին՝ այդ վարժարանաց աշակերտք Ն. Վեհափառութեան ընդ առաջ գնացած էին երգելով։

ՊՈՒԼԿԱՐԵՐԷՆ ՆՈՐ ԹԵՐԹ ՄԸ

Սոֆիա հրատարակեալ Սվոպոտա լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ի մօտոյ Կ. Պոլսոյ մէջ նոր թերթ մը պիտի հրատարակուի ֆրանսերէն և պուլկարերէն լեզուներով։ Սվոպոտա բացատրելով հանդերձ թէ Պուլկարիոյ շահերը կը պահանջեն որ մայրաքաղաքիս մէջ պուլկարական թերթ մը գտնուի, կը յարէ թէ ապացոյցներ ունի հաստատող թէ Էքզարքարանը կ'ընդդիմանայ այդ թերթին հրատարակման։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻՆ ԿՈՂՈՊՏՈՒՄԸ

Սդրումիցայէն նոյեմբեր 7/19 թուականաւ հետեւեալը կը հաղորդեն.

Եօթն զինեալ Ալպանիացիք ձերբակալուեցան, որոց մին նոյն իսկ քաղաքիս մէջ. նախնական հարցաքննութենէ մը վերջ, այս վերջինը զինուորական հսկողութեամբ Սելանիկ տարուեցաւ։ Հոն, ըստ յայտարարութեան այդ աւազակին, իմացուեցաւ թէ Սելանիկի Սուրհանդակը կողոպտող անձինք Վերին Ալպանիացի գործաւորներ էին։ Պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուեցան միւս մեղսակցաց ձերբակալման համար։ Միեւնոյն աւազակախումբէն մարդ մ'ալ այսօր ձերբակալուեցաւ։ Սելանիկէն գունդ մը հեծելազօրք հասան քաղաքս։

ԳՈՀԱՐԵՂԻՆԱՑ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Քանի մը շաբաթ առաջ Բարիզու մէջ Ռուսացի կոմսուհւոյն յիսուն հազար ֆրանքի արժեքութեամբ գոհարեղէնները գողցող անձը Կ. Պոլիս փախած է։ Կոմսուհին Սպանիացի ըլլալով, սպանիական դեսպանատան խնդրանօք՝ Բերայի ոստիկանութիւնը պէտք եղած խուզարկութեանց ձեռնարկած է և կը կարծուի թէ յաջողած է գտնել փախստական գողին հետքը։

ԳԱՏԸ ԳԻՒՂԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Կ'իմանանք թէ Գատըգիւղի բնակիչք հանրագիր մը կը պատրաստեն Մախսուսէի վարչութեան ուղղեալ, խնդրելու համար որ երբ երեկոյեան ժամ 11½ ին Կամուրջէն մեկնող շոգենաւը փոքր ըլլայ, ինչպէս կը պատահի յաճախ, ժամ 11¼ ին ուրիշ շոգենաւ մը եւս յատկացուի։ Երկրորդ հանրագրով մը, գիւղին բնակչաց այն մասն որք իրիկուններն ուշ կը վերադառնան իրենց գործերէն, կը խնդրեն որ ժամ 12½ ին Կամուրջէն Գատըգիւղ մեկնող շոգենաւ մը դրուի, մանաւանդ ձմրան եղանակին մէջ։

Անտարակոյս Մախսուսէի վարչութիւնը պիտի համակերպի Գատըգիւղի բազմամարդ ժողովրդեան այս փափաքանաց և խնդրուած դիւրութիւնները պիտի տայ։

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ

Երեկի Հաքիքաթ իւր խմբագրականին մէջ կը պատասխանէ Նէօլօկոսի որ, Թուրք լրագրաց կողմէ հելլենական մամլոյն դէմ գրուած յօդուածներու առթիւ պատասխան մը տուած էր։ Յոյն թերթը, պախարակելով հանդերձ հելլէն մամլոյն չափազանց լեզուն ընդդէմ Օսմանեան կառավարութեան և մասնակցելով իւր Թուրք պաշտօնակցաց քննադատութեանց, ըսած է թէ Թուրք լրագիրք չեն գիտեր թէ, մէկ կողմէ հելլէն մամլոյն ու Յունաստանի աշխարհավարութեան դէմ գրելով և հելլենական յատուկ բարեմասնութիւնները ժխտելով, միւս կողմէ անարգած են իրենց հայրենակից օսմանեան հպատակ երեք միլիոն չափ յոյները։

Եթէ օսմանեան մամլոյն մէջ կան այնպիսիներ, որք, կ'ըսէ Հաքիքաթ, չափազանցած են, ոչինչ ունինք ըսելիք. մենք, կը յարէ, բնաւ ընդունած չենք թէ հելլենացւոց մէջ ո և է յառաջդիմութիւն չկայ, այլ ընդ հակառակը կը խոստովանինք թէ փաստաբանութիւնն ու ճարտարաբանութիւնը մեծ յառաջդիմութիւններ ըրած են։ Այս յառաջդիմութիւնք, կ'ըսէ Թուրք թերթն, այն աստիճանին հասած են որ Նէօլօկոս ի իբրեւ պաշտպանութիւն գրած յօդուածին մէջ իսկ օսմանեան յոյներն ու հելլենացիք միեւնոյն հանգամանքով ներկայացուած եւ այսպէս յայտարարուած է թէ օսմանեան մամլոյ խիստ լեզուն մեր հայրենակից օսմանեան յոյներուն եւս կը վերաբերի։

Հաքիքաթ ի հաստատութիւն իւր յայտարարութեանց կը հրաւիրէ իւր յոյն պաշտօնակիցն ընթեռնուլ այլ և այլ յօդուածներ և ի միջի այլոց օսմանցի յոյներու ոմանց գրածներն ընդդէմ հելլէն մամլոյն և հելլենութեան յատուկ խել մը անճահ վարմանց, զի, կը յաւելու Թուրք թերթն, եթէ Նէօլօկոս որ ինքն է տարբերութիւն մը չդնող օսմանեան և հելլենացի յոյներու միջեւ, աւելի խոհականութեամբ շարժէր պիտի տեսնէր որ, թէ՛ իսլամ և թէ՛ յոյն օսմանցիք որչափ բացայայտ կերպիւ սահմանած են այս տարբերութիւնը։

Յետոյ Հաքիքաթ կը շարունակէ ըսելով. «Այո, այս միջոցիս օսմանեան մամուլն, վիրաւորուելով օսմանեան վեհ անունը կըրող մեր յոյն մէկ քանի հայրենակիցներէ, զգածուած է։ Արդեօք անիրաւ է։ Ինչպէս կ'ըսէ մեր յոյն պաշտօնակիցը, Կ. Պոլիսը յաղթող Ֆաթիհ Սուլթան Մէհմէտ ըսած է Կէնատիոս պատրիարքին «Կը վերահաստատեմ ի քեզ քու նախորդացդ դաւանութիւններն ու առանձնաշնորհումները։ Դու ալ մեր բարեկամն եղիր»։ Բայց միանգամայն ըսած չէ թէ «Բերայի մէջ Սիլլողոս մը հաստատէ, այնպիսի խընդիրներու ապարէզ բա՛ց որք բնաւ չեն համապատասխաներ տէրութեան իսլական շահուց. յետոյ «Բիւզանդինական յորելեանի տարեդարձութիւն» ըսելով ստուար հատոր մը գրէ՛ և հակառակ կրթական նախարարութեան արգելքին Բալամարիի տպարանին մէջ գաղտնի տպագրել տո՛ւր և համահելլենութեան համար ամեն ջանք ի գործ դի՛ր»։

«Մեր յոյն պաշտօնակիցն ի՛նչ գեղեցիկ բացատրութեամբ կը յայտարարէ թէ օսմանեան կառավարութիւնը հաւասար աչօք կը նայի իւր բոլոր հպատակաց վրայ և թէ իրեն համար բոլորին պատիւն ու իրաւունքները նուիրական են, և այսպէս կ'ստիպէ զմեզ գովել զինքը։

«Սակայն երբ կառավարութիւն մը, որ իւր ամեն կարգի հպատակաց պատիւն, իրաւունքն ու պարտականութիւնները կ'ապահովէ ու կը սահմանէ, նոր կանոնագրոյ մը մէջ ամփոփէ Յունաց Պատրիարքարանի իրաւասութիւններն ու պարտականութիւններն, ըստ այն դրութեան զոր ընդունած է քաղաքակիրթ աշխարհն և երբ ուղղակի իւր վեհապետական իրաւանց վերաբերեալ պատժական և դատական ինչ ինչ խնդիրներ յանձնէ Դատական նախարարութեան, որոյ անդամք օսմանեան զանազան ազգերէ կը բաղկանան, հա՞րկ էր որ Կէնատիոսի յաջորդն այս կանոնագիրը ընդունիլ չը յօժարելով աղերսագիր աղերսագրի վրայ տեղացնէր ի Բ. Դուռն և այսպէս պէ՞տք էր որ հելլենական հրատարակութեան նպաստող թշնամութեան ասպարէզ մը բանար։

«Ահաւասիկ մենք, մեր պաշտօնակցին չափ տրամաբան չըլլալով, կը բացատրենք թէ ի՛նչ խնդիրներու համար և ի՛նչ կերպիւ զգածուած ենք։ Օսմանցի այն յոյներն, որք մեր հետ կը պաշտպանեն մեր օսմանեան նուիրական իրաւունքներն, այս մասին կը մասնակցին մեզ և կարելի է որ մեզմէ աւելի կը զգածուին տեսնելով որ հելլենականութիւնն իրենց վրայ ալ տարածելու ջանքեր կ'ըլլան»։

* *

Հաքիքաթ այսօր եւս «Ո՛ր լեզուին հաւատ ընծայենք» խորագրոյն ներքեւ յօդուած մը հրատարակելով կը քննադատէ երկու լրագրապետներու, Նիքոլայիտիս և Բարասօբուլօ էֆէնտիներու ընթացքն, որովհետեւ կ'ըսէ առաջինը միանգամայն արտօնատէր է թուրքերէն [illegible] և յունարէն Քօնսթանթինուբօլիս և երկրորդը թուրքերէն [illegible] ու յունարէն [illegible] թերթերուն։ Այս երկու արտօնատէրք իրենց Թուրք լեզուաւ թերթերուն մէջ հելլէն մամլոյն դէմ կը խօսին պաշտպանելով միւս Թուրք լրագրաց. իսկ իրենց յունարէն լեզուաւ թերթերուն մէջ ալ կը նըկրտին քննադատել Թուրք լրագրաց կողմէ հելլէն մամլոյն դէմ տրուած պատասխանները։

Նկատելով որ, կը յարէ Հաքիքաթ, թերթի մը պարունակութիւնն իւր արտօնատիրոջ խօսքերը կը համարուին, զարմացած մնացեր ենք թէ մեր պաշտօնակցաց ո՛ր լեզուաւ խօսածներուն հաւատ ընծայենք։

Քաղաքապետութեան ժողովոյ նախագահ Ահմէտ փաշա և կայս. Թիկնապահ հազարապետ Իսմայիլ պէյ երէկ Միւտիլլի ուղեւորեցան քննելու և տեղեկագրելու համար երկրաշարժէ վնասելոց վիճակը։

— Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը գովեստիւք կը ծանուցանէ թէ, Ալէքսանդրի Միւթէվէլլիզատէ Հաճի Մէհմէտ աղա ինը հարիւր եօթանասուն և հինգ պարկ գարի նուիրած է կրէտէի հեծելազօրաց ձիերուն համար։

— Ոստիկանութիւնը նախընթաց գիշեր Մահմուտ Փաշայի կողմը Ալի անուն տասներկու տարեկան քսակահատ մը ձերբակալեց. Ալի, որ Մեծ Շուկային մէջ Թուրք կնոջ մը քսակը յափշտակած էր, խոստովանեցաւ թէ Ապտուլլահ անուն մէկ ընկերոջն հետ ի գործ դրած էր այդ գողութիւնն և թէ այս վերջինն անցեալներն ի Պալըքբազար մարդու մը գրպանէն տասներկու մէճիտ յափշտակելով խոյս գնացած էր։

— Քաղաքապետութիւնը տեղեկանալով որ Անատօլու Գավաքի մէջ կեղծմատկութիւն ([illegible]) երեւան ելած է, հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է այդ ախտի ճարակումն արգիլելու համար։

— Ռումանական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Սթուրձա, որ ժամանակէ մը ի վեր բացակայ կը գտնուէր, մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

— Նիկոմիդիոյ նաւարանին մէջ նորոգուող [illegible] և Գըլըճ Ալի շոգենաւուց նորոգութիւնք աւարտած ըլլալով, կայս. հրամանաւ ծովը իջեցուցեր են հանդիսաւոր կերպիւ։ Այս շոգենաւք այժմ աստ կը գտնուին մեքենայի և այլ նիւթերու վերաբերեալ նորոգութիւնները կատարելագործելու համար։

—Գերմանական դեսպանատան պահակ Լոյեւ չոգենաւուն բժիշկ Տր. Հարպօն, որ ժանտատենդէ բռնուած էր, երեք-շաբթի գիշեր մեռաւ ի Բերա, գերմանական հիւանդանոցին մէջ։

—Քօնքօրտիայի մէջ երգող չորս անգլիացի քոյրերէ մին՝ Միս Ջէյլ, որ նոյն հիւանդութենէ բռնուած էր, մեռաւ առջի օրը նոյն հիւանդանոցին մէջ։

—Անցեալ օր Երէնքէօյի շրջակայքը կռիւ մը տեղի ունեցաւ ծխախոտի մաքսախոյսերու և Րէժիի դէտերու միջեւ և երկուստեք զէնքեր պարպուեցան։ Մաքսախոյսք տասը հակ եւ երեք պարկ ծխախոտ թողլով խոյս տուին։

—Ոստիկանութիւնն երէկ ի Սէլանիկ, Տրապիզոն, Սամսոն և յայլուր աքսորեց տասն հինգի չափ չարագործներ։

—Ի Բարիզ հրատարակեալ Իլիւսթրասիօն պատկերազարդ թերթին ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ։

—Շուէտական փայտաշէն մարտանաւ մը երէկ Պոլսոյ նաւահանգիստն հասաւ։ Այս մարտանաւ, որ Լէօբոլտ Ֆօն Հօրն անուն անձին հրամանատարութեան ներքեւ կը գտնուի, 1750 տակառաչափ տարողութիւն, երկու թնդանօթ եւ 272 նաւաստի ունի։ Մեքենայն 2000 ձիու ոյժ ունի։

—Ոստիկանութիւնն երէկ Պիթրագարի մէջ Եուսուֆ անուն չարագործ մը ձերբակալեց, երբ սա մէկ քանի ժամացոյցներ կը վաճառէր։ Եուսուֆ նախընթաց գիշեր Պէտէսթէնի դրան դուրսը գտնուած ժամագործի խանութի մը տակ պահուըտելով գիշերն այդ ժամացոյցները գողցած էր։

—Եղեռնապատ ատեանը տասն հինգ տարուան չղթայակապ աշխատութեան դատապարտած էր Մէհմէտ Էմին անուն անձն, որ ի Պոլիս Գոմաճը Տէտէ Մէտրէսէի դռնապանն սպաննած էր։ Վճռաբեկ ատեանը վաւերացուցած է այս որոշումը։

—Միտիլլիի մէջ ամսոյս 9 ին երկրաշարժի ցնցում մը զգացուելով կղզւոյն մէկ գիւղին մէջ տուն մը փլեր և երեք հոգի փլատակաց ներքեւ մնալով մեռեր է։ Երկրաշարժի ցնցումներ երբեմն երբեմն կզգացուին եղեր։

ԹԱՏՐՈՆ ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ԲԵՐԱ, ԹԷՊԷ-ՊԱՇԻԻ ՊԱՐՏԷԶԸ

1889 Նոյեմբեր 16 Այս գիշեր ժամ 3 ին

ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ

ՆՈՐԱԿԱԶՄ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԽՄԲԻՆ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ

Պ. Պ. ՄԱՂԱՔԵԱՆԻ և ՏԻՐԱՏՐԵԱՆՑԻ

ԵՐԿՈՒ ՑԻՍՆԱՊԵՏՔ

Թատերգութիւն չորս արարս

ԱՆՁԻՆՔ

Սպարապետ . . .	Պ. Օ. Կիւրեղեան
Վալմօռ	» Պ. Պալթազարեան
Վաղենտիանոս . .	» Թ. Դրեանց
Գուլիէլմոս . . .	» Պ. Մաղաքեան
Րօպէրթօ	» Ս. Պարոնեան
Կուստավօս . . .	» Ե. Ֆասուլեաճեան
Անդրէաս	» Մ. Ֆէսճեան
Հարիւրապետ մը / Թովմաս	» Ց. Պէնկլեան
Թէրէզա	» Տիկ. Ր. Նուարդ
Լաուրա	» Օր. Հ. Աստղիկ
Ատօլֆօս	» » Տիգրանուհի
Հէնրիկօս	» » Սօֆի

—

ՄԱՐԴՍ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՉԷ

կատակերգութիւն մի արար

Կատակերգութեան պիտի մասնակցին՝ պարոնայք Դրեանց, Մաղաքեան, Պարոնեան, Տիկին Նուարդ և Օրիորդ Աստղիկ։

—

ԱԶԴ.—Նորակազմ խմբիս երկրորդ ներկայացման վերոյիշեալ ԵՐԿՈՒ ՑԻՍՆԱՊԵՏՔ որոշման նպատակը ուրիշ բանի համար չէ՝ այլ յիշեցնել եւ միանգամայն տօնել Արեւելեան Թատրոնի սկզբնաւորութեան յոբելեանը. ուստի մեծարգոյ թատերասէր Ազգայինք սոյն ներկայացումը պատուելով թէ Արեւելեան Թատրոնի յիշատակը տօնած և թէ նորակազմ խումբերնիս քաջալերած պիտի լինին։

Գիները նոյն են։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Ֆրանսական խումբն այս գիշեր երրորդ անգամ ըլլալով պիտի ներկայացնէ

ՏՈՔԹՈՐ ԺՕԺՕ

LE DOCTEUR JOJO

Գօմէտի երեք արարուածով

որ հասարակութեան ամենէն աւելի ախորժելի երեւցող խաղերէն մին կը համարուի թատերական ներկայ եղանակին մէջ։

Ներկայացումը պիտի վերջանայ

LES RENDEZ-VOUS BOURGEOIS

Օբէռէթով

ԱԶԴ

Հաշուագիտութեան առաջնակարգ վկայեալ դասատու երիտասարդ մը որ կարող է դասախօսել ևս հայերէն, անգլիերէն և տաճկերէն լեզուաց, պատրաստ է գործել ի քաղաքիս և ի գաւառս, յաւելուրեք չափաւոր թոշակաւ. դիմել ի խմբագրատունս։ 308

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Ղալաթիա, 16 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)		110 7/8
3 » » » (վճռ. ինն)		109 3/4
3 » Բարիզի » (պանքայի)		22 90
» » » (վճռ. ինն)		23 97 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ն. Սէրի		18 35
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	18 35
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	18 34
Կէս օրին	»	18 34

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	46 18
Այս առաւօտ	46 16
Կէս օր	46 16

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	35 10
»	B. »	21 5
»	C. »	18 34

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍ

Օսմանեան փօնզի	Ընդ. Լր.		4 24
Քրէտի ֆօնէրալ	Օսմ.	»	8 30
Պանք տը Փօնս	»	»	7 14
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	»	4 34
Թրամուէյ	»	»	176
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.		74 62 1/2
Ծովէկասոն տը Բրիօրիթէ	»		— —
Բաժնեթուղթ Լավրիօմի			126

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.		100
20 Ֆրանքնոց	»	...	87 33
Անգլիական ոսկի	»	...	110 39
Իմբերիալ	»	...	90 10
Քրիմից	»	...	51 10
Րուպլի թղթադրամ	»	...	8 55
» արծաթ	»	...	77 25
Մեճ. արծաթ. (տարբ)	»	...	108 10
Վեցնոց	»	...	103 20
Հինգնոց	»	...	103 20
Մեթալիք	»	...	100
Թասֆիյէ	»	...	7 30

ԵւՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Բարիզ, 27 Նոյեմբեր ժամ 4 վայր. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 57 1/2
» » 4 1/2 %	105 15
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	17 35
Օսմանեան երկաթուղի	75 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	520
Պանք Օթօման	533 75
Գրէտի Լիոնէ	688 75
Իտալական Ռանթ 5 %	94 30
Հելլենական 5 %	475
Բրիօրիթէ թիւրք	472 50
Եգիպտական միացեալ	465
Պանք տը Բարի	805
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	388 75
Սուէզի ջրանցք	2317 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23 1/2

Լոնտոն, 27 Նոյեմբեր ժամ 6 վայր — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	97 5/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	17 5/16
» » » » գոց	— —
» » » Ա.	35 3/4
» » » Բ.	21 5/8
» » » Գ.	17 5/16
Փոխառութիւն 1877	99 3/4
Պանք Օթօման	11 1/4
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	91 7/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	102 1/2
Տայրա Սանիէ	82
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	104
Հելլենական 5 %	93 1/2
Մօնօբոլ »	78
Ռուսական 1873	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 24

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 27 Նոյմ. ժ. 9 վ. 55 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	87 53
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	17 37
Օսմանեան երկաթուղի	75 50
Եգիպտական միացեալ	465

Վիէննա, 27 Նոյմ. ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	39 10
» Րէժիի բաժնեթուղթք	114 75(?)
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118 60

Պերլին, 27 Նոյմ. ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 35
Րուպլ թղթադրամ	215 1/4
Օսմանեան երկաթուղի	83 70

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ 1 Նոյեմ. 1889

Երուսաղէմ աշխարհի այն սակաւագիւտ քաղաքներէն է որք ամառ և ձմեռը տարբեր երեւոյթներ կ'առնեն, իւրաքանչիւրն իւր գեղեցկութիւնն ու չքեղութիւնն ունենալով։ Բայց պէտք է խոստովանիլ թէ ձմեռը շատ առաւելութիւններ ունի քան ամառն ի Պաղեստին՝ որ ամենաքաղցր և ամենաախորժելի բարեխառնութիւն ունեցող երկիրներէ մին է, զի մինչ տարւոյն այդ տխուր եղանակին աշխարհի մեծագոյն մասին մէջ ձիւն և ցուրտ, մրրիկ և փոթորիկ անտանելի կընեն կեանքը, Պաղեստին արժանի իւր «Աւետեաց Երկիր» անուան, կընծայէ բնութեան քաղցրագոյն շնորհներէն մին, ջերմ կլիմա, մշտականանչ դալարութիւն, ճաճանչափայլ միշտ արեգակ, որ դուն ուրեք կընդմիջուի անձրեւներով, անձրեւներ՝ որք գրեթէ կանոնաւոր պարբերութիւն մ'ունին և երկրին ըմպելի ջուրն ևս կը մատակարարեն, մինչ մէկ կողմէն երկիրը կը պարարեն։ Ձմրան ձիւնապատ և ցրտասառոյց եղանակին մէջ վայելել մեղմ և դալարադեղ գարուն, այնպիսի հաճոյքներէն է որք շատ ախորժելի պիտի գան ամէն ճշմարիտ կենցաղասէրներու և բնութեան գեղեցկութեան արժէքը ճանչցողներու։ Հետեւաբար կրօնական ուխտաւորութեան մեծ երանութեան վրայ կ'աւելնայ այսպէս բնութեան շնորհաց բարեդէպ վայելումը ևս ամէն անոնց համար որք Ս. երկիրը կ'այցելեն տարւոյն այս եղանակին մէջ։ Եւ արդարեւ շատ ճշդութեամբ պէտք է դնահատուի այս կէտ, որմէ օգուտ քաղել մեծագոյն իմաստութիւն մը լինելու չափ կարեւոր է։

Եւ արդէն այդ կէտին ճանաչմամբ և ընդարձակագոյն մի կիրառութեամբն է որ Երուսաղէմ կը փոխէ իւր կերպարանն ի ձմեռան, զի մինչ ամառը ինքն իւր բնիկ տեղացիներով անշարժ և անկենդան վիճակ մը միայն կ'ունենայ, ձմեռուան մէջ անսովոր կենդանութեամբ և ոգեւորութեամբ բոլորովին նոր և եռանդնալից երեւոյթ մը կ'ըստանայ։ Վասն զի երկրագնդի հինգ մասերէն, քաղաքական և հասարակածային աշխարհներէն անդամ այցելուներ կը թափին Ս. քաղաքը, ուր ամէն երկիր իւր ներկայացուցիչը կ'ունենայ շատ կամ քիչ։ Դժուար չէ երեւակայել ուրեմն թէ ի՞նչ կ'ըլլայ Դաւթի և Սողոմոնի նախնի մայրաքաղաքն ի ձմեռան և թէ ո՞րչափ հետաքրքրական ու ախորժելի է այդ եղանակն հոն անցունել։ Կը թողում կրօնական սրբազան մխիթարութիւնը զոր կ'ունենան ուխտաւորք, բնականաբար իւրաքանչիւրն ըստ իւր հաւատոյն և զգացման, մխիթարութիւն՝ զոր կ'ընծայէ ոչ միայն սուրբ տեղեաց երկրպագութիւնն, այլ և կրօնական իւրաքանչիւր հաւատոյ հանդիսից և չքեղափառ արարողութեանց տեսքն ու վայելքն, իւրաքանչիւրն ըստ իւր կրօնի և դաւանութեան։

Այս կենդանի և ոգեւորեալ երեւոյթն սկսած է արդէն ի հեռ գալ, զի ձմրան մօտալուտ գալուստն կը բերէ հետզհետէ իւր սովորական կերպարանն, հետեւաբար Երուսաղէմ զգենուլ սկսած է իւր ձմեռուան տարազ որոյ վրայ դուզնագեայ նկարագիր մը եւեթ ըլլինք, ներչնչուելով այն ամենօրեայ ժամանումներէն որով դունդադունդ կը թափին աստ մարդկան հոսանքներ։

Բոլոր այդ ժամանմանց մէջ Հայք եւս իւրեանց տեղին ունին, զի Երուսաղէմ եղած է և պիտի ըլլայ միշտ հայոց ամենանուիրական և ամենաաբաղձալի ուխտավայրերէն առաջնագոյնը։ Այս տարի մանաւանդ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքի ներկայութիւնը կը խոստանայ առաւել եւս չքեղ ու փառաւոր ընծայել բնականաբար հանդիսից և արարողութեանց կատարումը որով և ուխտաւորաց մխիթարութիւնն առաւել եւս մեծ և սրտագին կը լինի։

Աշունէն սկսեալ և դեռ ձմեռը չեկած, արդէն երկու չքեղափառ հանդէսներ տեղի ունեցան որք նախադուռն են ձմեռուաններուն, Վարագայ Խաչի և Գիւտ Խաչի տօներն, որոց առաջինն Պատրիարքարան մեծահանդէս Պատարագի սահմանեալ է ի վերայ Ս. Գերեզմանին Քրիստոսի եւ երկրորդը կը բանայ այն փառահեղ և մեծաշուք թափօրներուն շարքն որք կը կատարուին յաջորդաբար ձմեռը Քրիստոնէութեան այդ առաջին սրբավայրին շուրջը։ Վարագայ Խաչի տօնին Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքն Գոյպէէն դեռ նոր դարձած և մի քիչ յոգնած լինելուն՝ անձամբ չպատարագեց, այլ Ս. Տեղեաց լուսարարապետ Գեր. Տ. Սահակ Եպիսկոպոսի յանձնեց, որ ոչ նուազ փառաւորութեամբ և չքեղութեամբ կատարեց։ Իսկ Գիւտ Խաչին (Հոկտ. 29), Ն. Ամենապատուութիւն Տ. Յարութիւն Պատրիարք անձամբ թափօրապետ եղաւ, և թափօրն աննման վեհութիւն ու չքեղութիւն ունեցաւ։ Ս. Յարութեան տաճարն կը թնդար մարդկան բազմութենէն յորս կային ոչ միայն բոլոր Ս. Յակոբեանց միաբանութիւն և տեղացի հայերն ու Նորեկ ուխտաւորներն, այլ և բազմաթիւ օտարազգիք՝ բնիկ կամ օտարական՝ ամէն ազգէ և դաւանութենէ, որք Հայոց Նոր Պատրիարքի առաջին թափօրահանդէսը և նոյն իսկ Նորա անձը տեսնելու հետաքրքրութեամբ վազեր եկեր էին։ Եւ արդարեւ այդ հանդէսը և Ն. Սրբազնութեան պատկառելի ու վեհ երեւոյթն հայրապետական չքեղազուռ հանդերձից ներքեւ՝ գոհացուց ամէն ակնկալութիւն. իսկ պերճախօսիկ և հոգեշունչ քարոզն կրօնական հոգեպարար աւիւնով լեցուց ու մխիթարեց բոլոր ներկայ Հայոց հոգիներն։ Նորեկ ուխտաւորք մեծ բաղդ ունեցան որ հոս գտնուեցան նոյն օր։

Գիւտ Խաչի այս առաջին թափօրի այնքան չքեղ փառաւորութիւնը, որուն կը մասնակցէին վեց եպիսկոպոսունք, երեսուն վարդապետք, տասն և չորս սարկաւագ և ուրարակիրներ, և իբր յիսուն երգեցիկ դպիրներ, ամէնն ալ սքանչելապէս զգեստաւորեալ, այժմէն գրաւական մ'է թէ յառաջիկայ ձմեռուան բոլոր հանդէսներն և արարողութիւններն ալ նոյն փայլն ու չքեղութիւնը պիտի ունենան։ Ուստի այս տարուան ուխտաւորք յաւէտ քան երբեք աւիթ եւ երջանկութիւն պիտի ունենան հոգեւորապէս մխիթարուելու եւ հայոց կրօնական ազգային փառքն յԵրուսաղէմ վայելելու։ Այս պատճառաւ կը յուսացուի ուխտաւորաց մեծ բազմութիւն մ'ունենալ այս տարի առաւել քան վերջին մի քանի տարիներ յորս Պատրիարքական Աթոռն թափուր էր։ * * *

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԲԱՂԷՇ, 27 Հոկտ.

Երկու տարի կամ աւելի ժամանակէ ի վեր Բաղէշ չունենալով իւր Ազգ. գործոց գլուխ զգօն և գործունեայ վարիչ մը, ամէն ինչ անգործութեան մատնուած էր, վարչական ժողովոյ ոմանք լուծեալ, և ոմանք գոյութիւն իսկ չեն ունեցած, կըրթական գործը յոյժ անհեթեթ եւ անկանոն կ'ընթանար. ժողովուրդն յուսահատ ամէն ձեռնարկէ՝ լքեալ քաշուած էր մի կողմ եւ կըզբաղէր իւր անձնական գործերով։

Այս կացութիւն հասած էր իր օրհասական կէտին, երբ վերջապէս 3—4 ամիս յառաջ զրկուելով բոլորովին իւր ֆիզիքական և բարոյական զօրութիւններէն՝ ինկաւ, ըստ որում եւ Բաղէշ պահ մը յաժենայնի թափուր մնաց։

Նախորդ Առաջնորդ. Տեղապահ Ս. Հայրը զանազան պատճառներով հեռացաւ իւր պաշտօնատեղիէն։ Պատրիարքարանի որոշմամբ եւ ազգարարութեամբ ի Վարագ մեկնեցաւ նաեւ տեղւոյս գործունեայ և ազգասէր կղերներէն մին, Մոկացեան Մեսրովբ վարդապետ, որ երկար ժամանակէ ի վեր յուսահատ առանձնացած էր ի Վանս Ս. Խնդրկատարու եւ կեդրոնացուցած էր իւր ամէն ուշադրութիւն վանուց եւ նորա Որբանոցի վրայ։ Նոյն աւուրց մէջ փակման դժբաղդ դըրութեան վիճակուեցան քաղաքին բոլոր վարժարաններն։ Ահա այդ պահուն յղացաւ յիս մի մտածութիւն, Բաղէշի ներկայ տխուր վիճակն Արեւելքի միջոցաւ, ի լոյս ընծայել, Արեւելքի յաջողեալ Բաղէշ ներկայ վիճակն ընտանեաց Ազգ. Կեդր. Վարչութեան եւ յարգոյ ընթերցողաց, երբ ինձ մէ անխախտ պատճառներ եկան խոչընդոտ հանդիսանալու գաղափարիս։ Հոգ չէ՛ ըսի, դեռ շատ ուշ է յուսահատիլ, այլ քիչ մ'ալ համբերել, գիտնալով որ ամէն անկում ունի իւր կանգնումն, և թերեւս օր մը նոյնին հակառակը գրելու բաղդ ունենամ, իրօք այսօր նոյն բաղաձայնացս արժանացած կը գտնեմ ինքզինքս մասամբ։

Բաղէշի բաղդի արշալոյս ծագումը ամէն ոք կը նկատէ այժմ։ Ամէն երեսի վրայ ժպիտ մը, ամէն ճակտի վրայ գոհունակութիւն արտայայտող փայլ մը եւ ամէն բերնի մէջ գրուատալից խօսք մը կը նշմարուի։ Սրտեր անդորր՝ եւ խիղճք հանգիստ կ'երեւին։

Ի գլուխ Ազգ. գործոց կը գտնուի տեղական հանգամանաց ծանօթ եւ գործունեայ հովիւ մը, որոյ շնորհիւ վարչական ժողովոց և խորհրդոց մէկ մասը կազմակերպուեցաւ համերաշխաբար եւ համաձայն Ազգ. Սահմանադրական օրինաց։

Նորակազմ Տնտես. եւ Ուսումն. խորհուրդք նոր խանդիւ և աւիւնով կը գործեն, առաջինը ամէն ճիգ չի խնայեր իւր պաշտօնը անթերի կատարելու։ Առաջնորդարանի ծախք որ մինչ ցարդ գլխաւոր խոչընդոտներէն մին եղած էր բարձրաստիճան կղերի մը ի պաշտօն վիճակի առաջնորդութեան կոչուելուն՝ կը յուսացուի որ յետ այսմ բարձուի Տնտես. խորհրդոյ լաւագոյն կարգադրութեամբ և մատակարարութեամբ։

Իսկ երկրորդի անդրանիկ եւ կենսական ձեռնարկութիւն, որ արդէն ծանուցուած է Արեւելքի մէջ քանի մ'օր առաջ, կանոնաւոր լարուած մեքենայի մը ճշգապահութեամբ կը յառաջանայ։

Յետ վերոյիշեալ բարեկարգութեանց և Պատ. Փոխանորդ Ս. Հօր ամէն եկեղեցւոյ մէջ խօսած ազդու, քաջալերական և յանկուցիչ քարոզներուն, ամսոյս 8 ին, Գաւառիս երեսփոխանական ժողովոյ ընտրելեաց եռապատիկ ցանկը՝ համաձայն Սահմանադրական զանազան հրահանգաց եկեղեցեաց պատերու վրայ փակցուեցան և 15 ին կատարուելով քուէարկութիւն Սօլախեան Ս. Հօր նախագահութեան ներքեւ կազմեալ յանձնախմբոյ մը ներկայութեան, 75 ի եռապատիկ ցանկէն ընտրուեցան 25 անձինք որոց մեծագոյն մասը կը պատկանին ժողովրդական հասարակ դասուն։

Տատիկ, Խուլթիկ և Ախլաթ գաւառակներու կեդրոնին մասնակցող երեսփոխանաց ցանկերն եւս ղրկուած են, որոց պատասխանք կարծեմ յարդ հասած են յԱզգ. Առաջնորդարան։

Ամսոյս 23 ին տեղի ունեցաւ նաեւ եկեղեցական երեսփոխանաց եռապատիկ ցանկին վրայ քուէարկութիւն և ընտրուեցան հետեւեալք.

Արժ.	Տ.	Անանոն Վր.	Մուրատեան
»	»	Գէորգ Քհ.	Տուրնեան
»	»	Ստեփ. »	Մուշեցի
»	»	Աւետիս »	Գոմցի
»	»	Մովսէս »	Սարատեան

Ազգ. Առաջնորդարանի կողմէն ամէն ջանք կը լինի սոյն ժողովոյ ընտրութեան տեղեկագիրը ընդ հուպ յղել Պատրիարքարան՝ ի վաւերացումն։

Արդարութիւն է խոստովանիլ որ տեղւոյս ազգայինք այս պարագային եւս ունեցան նախանձելի ընթացք մը. ի բաց մերժուած էին ամէն կուսակցական ոգի եւ անձնական կիրք, ինչ որ յաճախ անպակաս կը լինի ուրիշ գաւառաց մէջ ու և եթէ քուէարկութեան պահուն։

Հարուստ դասը գովելի ընթացքով մը չջլացաւ ասպարէզ տալ հասարակութեան, այլ ընդհակառակն նորա հետ միանալով համերաշխաբար ընտրեց պիտանացու եւ տերութեան ու ազգային գործոց ու օրինաց տեղեակ անձնաւորութիւնք իբր երեսփոխան։

Արդ պարտ անձին կը համարիմ շնորհաւորելու Բաղէշի մեր ազգայինք և նոցա Գեր. հովիւն ու նորակազմ ժողովոյ յարգոյ անդամք, մաղթելով նոցա յար և յաջողութիւն որ մինչ այսպէս համերաշխ եւ հեռատես հերալով գործեն, մինչեւ ժողովոյ ընտրութեան եւ որ առաւելն է ապագայ Առաջնորդի մը ընտրութեան պահուն։ * * *

ԳԱՐԹԱԼԸԵԱՆ ԳՈՒԹԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՌԱՋ ՄԱՍՆ ԳՈՒԹԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՄԱՆԿԱՆՑ

Գին 3 ղրուշ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԳՈՒԹԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆԱՑ

Գին 7 1/2 ղրուշ

Մայրաքաղաքիս գլխաւոր վարժարանաց մէջ [illegible] ... ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ որ իւր 40 էն աւելի վարժարանաց պէտք եղած դասագրոց ընտրութեամբ [illegible]

Կը գտնուին ամէն հայ գրավաճառաց քով։ 644 22—30

ԵԼՆԻ ԵԼՄԷՔ ՔԻԹԱՊԸ. Երեւելի խոհարարաց ընդունած նոր գրութեանց համեմատ կերակրոց և խմորեղինաց պատրաստութեան եղանակ։ Տէր և հրատարակիչ Տիրան Գիրգորեան. կը վաճառի ամէն գրավաճառաց քով, ի գին 3 1/2 ղաչին. 901 3—3

ԱԶԴ

ՏՈՔԹ. ԳԱԲՐԻԷԼ ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Որ Ամերիկայէն նոր վերադարձած է մայրաքաղաքս, շաբաթը երեք անգամ, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 6 էն 10 կը գտնուի Ալէքեան գեղարանին, ի Պոլիս մեծ մաքսի դէմ։ Տոքթորը կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ և մասնաւորապէս ախրոտիկեան ախտերը։ Միւս օրերը կը գտնուի մի և նոյն ժամերուն իւր տանն ի Բերա Թէփէ-Պաշը Թիւ 8։ 861 16—27

ՏՕՔԹԷՕՐ Տ. ՊԱՊԱՍԵԱՆ

Մանկաբարձ եւ մասնագէտ բժիշկ կանանց տղայոց եւ ծննդական գործարանաց վերաբերեալ ամէն տեսակ հիւանդութեանց, որ ի Փարիզ կատարելագործած է իւր արհեստն, հաստատուած է Բերա, Պէօյիւք Բարմաք Գարու 5 թիւ տունը, ամէն օր կէս օրէն մինչեւ երեկոյ հիւանդ կ'ընդունի, ուր չորեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ. նաեւ ըստ ուրախ[ւ]ոյն առաւօտները Պասար գիւղ իւր բնակարանը կը գտնուի։ 834 14—25

ՏՈՔԹՈՐ ՏԱՏՈՒՐ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԱԿԱՆՋԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԲԵՐԱՆԻ ԵՒ ՔԹԻ

Հիւանդութեանց

Վկայեալ փարիզի, Լոնտոնի և Վիէննայի նշանաւոր մասնագէտ դասատուներէ. ՓՈՐՁ. ՈՒՆԻ Եւրոպիոյ երեւելի հիւանդանոցներու մէջ ունեցած աշխատութիւններով։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

Բերա — կէս օրէն մինչեւ ժամ 9ը, Պօն Մարշէի մօտ Եալլամի փողոց Թիւ 9, իւր բնակարանը։

Պոլիս — ժամ 9 1/2 էն Պանչէ Գաբու, Ալիքեան դեղարանը։

Երկուշաբթի, Բերա և հինգշաբթի Պոլիս՝ աղքատաց ձրի. 824

ՍՊԱՌԻ ՄԾՈՒԻ ՋԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Նիւյորք, Կ. Պոլիս, 13 փետր. 1888

Պարոնայք Սքոթ և Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիշերիս հարցազ [illegible] փորձեր [illegible] ... որ ինչ սոյն օշարակին կը յանձնարարէ՛ մանաւանդ ... յաջողութեան ...

ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վ. Կ. Սուլթանին

ՏՕՔԹ. Ա. ՔՕՄԱՆՍ ՏԸ ՐԱՅԹԷՐ

Բժիշկ, վիրաբոյժ և մանկաբարձ, վկայեալ Ամերիկայի համալսարանէն, հաստատուած է ի Բերա, Եէնի-Չարշը փողոց, Թիւ 80։ Հիւանդները կ'ընդունի միջօրէի ժամ 1 էն 2, ըստ Եւրոպացւոց. երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանէ հիւանդները։ 905

Պատիւ ունիմք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ Տոքթոր Եվլիուսլ, մասնագէտ ... Վլավոսա փողոց, Օսմանեան դրամատան մօտ, ԷՔՈՆՕՄԻՔ դեղարանի մէջ կէս օրէն մինչեւ մէկ ու կէս ժամ, երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը։ 866 11—20

Աղքատաց ձրի կը դարմանուին։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Պ. ՄԷՅՖՐ

Փ. ՏԸԼԼՕՐՄ, ՅԱՋՈՐԴ

Օ ՎԻԼ ՏԸ ՖՐԱՆՍ

Գալաթիա, 3, Մահմուտիյէ փողոց (Քարա-քէօյ)

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՀԱՆԴԷՍ

Առաջին զեղջով

ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐՈՒ

Ամէն տեսակ անձրեւանոցք, գաւազանք, բրդեայ զուլպայք, կօշիկք, պզտիկ աղջկանց համար զուլպայք, փանէլէ ժիլէներ, թիգօ տաբատներ, մեքենաէ ժիլէներ, կտաւեայ շապիկք, Փրանէլէ շապիկք, օձիք և թեւնոց, փողպատ, ամէն տեսակ ձեռնոց, մասնավոր, անկողնի սաւաններու համար կտաւ, բամպակեղէնք, դուռ բրդէ փլանէլք, ձեռաց սրբիչք, անձեռոցք, թաշկինակք, անկողնի ծածկոցք, անթափանցելի հագուստներ, ուղեւորութեան տոպրակներ, հոտաւէտ նիւթեր, խաղալիկներ, ալպոմներ և այլն և այլն։

ԱՈՒՇ ԳԻՆ — Ոսկին 108 էն։

Վաճառատան մէջ գտնուած բոլոր ապրանքները այս մեծ զեղջի մասին համոզուելու համար կը բաւէ պարզ այցելութիւն մը ի վաճառատուն, ուր պիտի համոզուի ապրանաց անտարակուսելի յատկութիւնն և ընծայուած առաւելութիւնները։

Փ. ՏԸԼԼՕՐՄ

869 Ցօրոր Պ. Մէյֆր

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՄԻԵՐԻ

Դուսար Շէրիֆյէ պուլունան աւաքիրի չաշանէ իւրուն պիր սէնէլիք օլարագ մաքալենէ մէվգըյի մինագասատա պուլունան էրազինին պուլանճա իլթազըմա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանըն իթիպարըն պիր հաֆթայա գատար մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուռուճիէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Թշրինի սանի 1889 894

Նօ. 8 1—3

—

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՍՔԵՐԻ

Միւպայեա օլունաճագ օն պին գըպէյի ճէտիտ գէլէմէն եաղընըն պէհէր գըյէսի տէօրթ պուչուգ ղուրուշա թալիպի չըգմամըշ օլտուղունտան [illegible] գալպարը վէրիլէճէկ կինի իւչ գիւն սոնրայա թէհիր գըլընմըշ օլմագլա օլունաճագ մունագասա իլթազըմա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

15 Թշրինի սանի 1889 895

Նօ. 9 1—3

—

ԲԱՑՈՒՄՆ

ՄԱՅԵՐԻ ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆՑ

Ի ՊՈԼԻՍ — ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԳԼՈՒԽԸ

ՊԱՏՐԱՍՏ եւ ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁՆԵՐ

ԱՐԱՆՑ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ և ՏՂԱՅՈՑ համար

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՄԵՆԷՆ ՃՈԽ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Արանց ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ վերաբերեալ ամէն բաներու համար

ԱՄԻՍԸ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՈՒԳԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՆՈՐԵԼՈՒԿՆԵՐԸ

Ի վաճառ հանուած բոլոր ապրանքները կը զանազանուին իրենց ԼԱՒ ՏԵՍԱԿՈՎ, ԸՆՏԻՐ ԿԱՐՈՒԱԾՔՈՎ և ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՁԵՒՈՎ։

ՄԱՅԵՐ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ դրութիւնն եղած է, է և պիտի ըլլայ միշտ

ԱՂՈՒՈՐ, ԱՂԷԿ եւ ԱԺԱՆ

Երթա՛նք ՄԱՅԵՐԻՆ 827

Օ ԲԱՆԹԷՕՆ ‖ AU PANTHEON

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա-Սէրայի մեծ դրան դէմ Թիւ 206

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ Բարիզէն ստացած են իրենց եղանակին նորելուկներու մթերքն, որ է կանանց զգեստներու համար մետաքսեայ և բրդեայ շատ գեղեցիկ կտաւներ, մետաքսեայ ֆուլար և մօսլին՝ ֆանթէզիներու համար, մեկնոցներու համար նոր գծագրութեամբ ֆանթէզի կերպասներ և հազար ուրիշ նոր և ճաշակաւոր վայելուչ առարկաներ։

Գալֆօրուլօ եղբարց վաճառատունն, որ ի վաղուց անտի ծանօթ է, կը վայելէ վստահութիւնն հասարակութեան, որ կրցած է գնահատել անոնց ապրանաց ընտիր տեսակն և միշտ անստգիւտ յատկութիւնը։ Գալֆօրուլօ եղբարք փափաքելով յայտնել իրական աժանութիւն մը միացնել վերոյիշեալ առաւելութեանց վրայ, իրենց ամէն ապրանաց համար հաստատած են բոլորովին նպաստաւոր և շատ զեղչեալ գներ։ 875 12—20

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

69

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 2,085,347

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐՒՈՅ 967,900

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դիւրութեան ու մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վճռելու ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկի նո երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՄԸՐԱՏԵԼԻ

[illegible] 14 Թըշրինի սանի 1889 — 893
Նօ. 7 — 2—3

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ ՖԷՊՊԻԽՍ

Տ...

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ քով տասն և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ, Բերայի Մեծ փողոցին մէջ ի Թիւ 301 Տըմիվիլի Վաճառատան վերեւ հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆէպփ... անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնք փութով յառաջ կը տանինք։

Լուսանկարչական արուեստին մէջ մեր երկար փորձառութիւնը, հասարակութեան մեզ շնորհելիք վստահութեան արժանի երեւելու մեր հաստատ կամքին միացած, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կու տայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուսիր, Տ..., թէ մեր կարողութիւնը փորձելէ յետոյ, պիտի յաճախք մեզ շնորհել ձեր յաճախորդութիւնը։

Ընդունեցէք եայլն։

ՊՕՂՈՍ ԹԱՐԽՈՒԼԵԱՆ
ԳՐԻԳՈՐ ՏԷՐ-ԱՐՍԷՆԵԱՆ
ՍԱԵՔՕ ԳԱՎՃԵԱՆ

26—75
654

ՄԱԴԴՈՆԻ ԿԻՍՀԻՊԼԸՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքսրային Թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍԵՂԱՆԻ ԼՄԻԱԳՈՅՆ ԵՒ ԶՈՎԱՐԱՐ ԸՄՊԵԼԻ

Հազերու, խաչափողի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարելի։

Հայնրիխ Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիեննա — 47

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայնս, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն։ 30 սանդիմ ղրկելով կ'առացուի 132 երեսի պատկերազարդ տետրակ մը։ Դիմել առ — 18
M. Nicholson, 4, rue Drouot, Parsi

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՆԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլեայի և Բօթիլ [illegible] բանաւ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Արմենի որ Նոյ. 27ին Մարսիլիայէն և դեկտ. 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ատալիա որ պիտի մեկնի Նոյ. 26ին։

Բարիզ-Լիօն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 300 Փրանք
Բ. » 220 »

Ուղեւորք և [illegible]

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՄՈԹԷ ԸՐԳՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ
371 — Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր — Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՀԱԶԻ ՏՆՋԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՏՆՋԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՋԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման մը դեղին վայելած համբաւը միջոց կը հաստատուի այն ի զննութիւ նամակներով, զորս Պ. Բօուէլ կ'ընդունի անընդհատ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

«Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԵՂԼԻ Թնդանօթակրին վրայ, ի Ռուբ, ըՍկովսիա.

Սիրելի պարոն, Քանի որ ուշ կը նեղուէի յամառ հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկը հանգիստ անցունել, Վ. սեմ. կամ Քարթինեյեան ձնարանքէն ինձ գործածել ձեր անզուգական բալսամէն անխոնջ հաւանիներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործելու գադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց։ (Ստոր.) Վ. ԼԻՆՁԷԼ, Նեղլի Թնդանօթակրէն.»

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին 1/2 բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ՊՕՈՒԷԼ, 4, Պլեքֆրիէրս Ռօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.
76 — Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 6

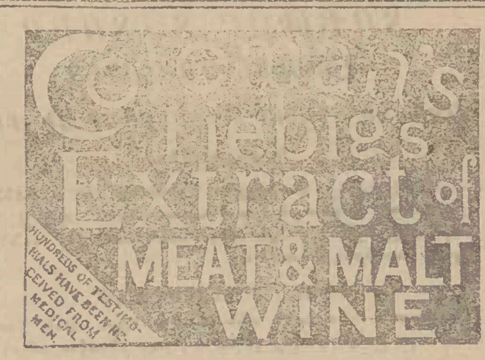

ԳՈԼԻՄԸՆԻ ԳԻՆԻՆ հեշտահամ և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բաղկացեալ Բորդոյի գինիէ, և Լիէպիկի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս սնուցանող, զօրաւոր և գրգռիչ խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անկար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս.

Բժշկական հանդէսն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկներէ յանձնարարեալ է. ՀԱՋԱՐԷ ԱՒԵԼԻ ԲԺԻՇԿ գրկած են իրենց վկայութիւններն։ Ահա կը թարգմանենք վկայութիւնն տողերը

Թ. ՐԷՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆՍԻ Մ. Ր. Ծ. Ս. Լ. Լ. Մ. Բ. Ս. Ր. Ճ. ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լորն Րօտ և 24 Համիլգըն Սգուէյը

Պրքըմհետ, 2 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք —Ի նկատ առնլով խարդախ մրցման մը հանած զանազան լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրուցել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մսի և Մալթի պատրաստութենէն։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ ասոր առողջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատուիրած եմ զայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեռք բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զորս պարզ գինին (առանց մսոյ) չպիտի կրնար տալ.

Ընդունեցէք, և այլն և այլն. — Թ. ՐԷՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆՍ

Ի վերջոյ, մայրաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկը ջերմապէս յանձնարարած եմ զայն։

Հարցնել ԳՈԼԻՄԸՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիէպիկի մսի և Մալթի խառնուրդով, զգուշանալ կեղծերէն.

Դիմեցէք ստորագրելոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Գոլիմընի և ընկերութեան գործարանին Ս. Ճօրճօ Նորուիլ և Լոնտոն։ — ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից. Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա — 80

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԸԿ)

ՄՈՐՈՒ ՁԿԸՆ ՁՈՒԹ ԻՒՂ

Իփոփոսֆիդ [illegible]

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիբոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով:
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԻՐՇԼ — 443

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍԴԻՔ)

NORTH BRITISH RUBBER Cº — EDINBURGH
NORTH BRITISH RUBBER Cº LIMITED — TRADE MARK — EDINBURGH

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են [illegible]։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռի մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան։ Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի Թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուէ մուճակ վաճառողներու քով։ Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Գոճաման Օղլու խան, Ճօրճի Կիտրոլի Թիւ 13 մթերանոցը — 837

1242

CAPSULES MATHEY-CAYLUS

Préparées par le DOCTEUR CLIN Prix Montyon

Les Capsules Mathey-Caylus à *Enveloppe mince de Gluten* ne fatiguent jamais l'estomac et sont recommandées par les Professeurs des Facultés de Médecine et les Médecins des Hôpitaux de Paris, Londres et New-York, pour la guérison des :

Ecoulements anciens ou récents, la **Gonorrhée**, la **Blennorrhagie**, la **Cystite du Col**, le **Catarrhe** et les **Maladies de la Vessie**, et des *organes génito-urinaires*.

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les **Véritables Capsules Mathey-Caylus** de **CLIN & Cie**, de **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ԼՈԳԱՐԱՆՆԵՐՆ ՀԵՇՏԱԲՈՅՐ ԿԸ ԽՆԿՈՒԻՆ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ԱՂԵՐՈՎ,

Լոգարանի և արդուզարդի համար

Այս աղերն, առողջապահական մեծ յատկութիւններ ունենալով, շատ անուշ կ'ընեն ջուրն և հեշտաբոյր հոտ մը կու տան նմա։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ԱՂԵՐԸ անհաման ազդեցութիւն ունին գեղեցկացնելու և պահպանելու համար մորթը, թաւշանման ընծայելով զայն, և գոյնին տալով գեղ ու թարմութիւն։

Արեւելեան Անուշահոտ Աղերը գործածելու են ՀԻՒԱՆԴԱՑ ՍԵՆԵԱԿԻՆ ՄԷՋ, զի կը նպաստեն օդը զովացնելու և հաճոյ են հոտոտելեաց։

Այս աղերուն հակամանրէական յատկութիւնները շատ օգտակար են մորթի հիւանդութեանց։ Ս. ԹԻ [illegible] և ԸՆԿ. 27, Ճիւրբի Սթ. Լոնտոն

Դիմել առ միակ գործակալն ի Թուրքիա — ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ — 681

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Ույէրի ջերմային հիւանդութեանց դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսականաց, է կատարեալ և ազդու փարատիչ ամեն տեսակ [illegible] ջերմի և տենդի [illegible]

[illegible]

Թուրքիոյ և Ամերիկեան փաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ — 168

ՇԻՐՔԷԹԻ ՀԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1889 Նոյեմբեր 2 Հինգշաբթի օրէն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ, ինչպէս շոգենաւոց երթեւեկութիւն [illegible]

2 15 Ենիմ. Մեգարտ. Պեյլերպ. Թարպ. Ենիքէօյ. Պ. Հիսար (Արնաւուտքիւղի շոգենաւն հոս պիտի հաղորդակցի) — 18

[illegible]

10 20 Գանտլ. Չենկ. — 28
11 — Կուզկունջուկ ուղղակի կամուրջ (Բացի Ուրբաթէ) — 19

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

3 — Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնաւուտ Ք. Պեպէկ Ռ. Հիսար Ենիքէօյ Թար. Պեօյ.

[illegible]

9 30 Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիքէ. Պեյքօզ Թարապ. Պեօյիւք. Մեգարտ. Ենիմ. [Բացի ուրբաթէ] — 21
10 30 Ռ. Հիսար Պօյան. Միրկ. Սթէն. Ենի. Թարպ. Պեօյիւքտէրէ. Մեգար. Ենիմ. — 18
11 20 Ենիք. Թարպ. Պեօյ. Մեգր. Ենիմ. — 21
11 35 Պէշիք. Ռ. Հիսար Պօյան. Միրկ. Սթէն. Ենիք. — 19

[illegible]

Գավագանիր (Ուրբաթները Պէյլերպ.) — 17
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) — 19
10 45 Պեշիկթաշ Գուզգն. Պէյլէր. Չենկել. Վանի. Գանտ. Պէյքօզ (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. Գանտ. Վանիքէօյ չեր. հոս պիտի հաղորդակցի) — 33
11 20 Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուբ. Բալթ. Պէյքօզ (Ուրբ. օրերը 11 25) — 28
11 45 Գուզ. Գուզ. Պէյլ. Չենկ. Վանի. — 34

ԽԱՍԳԻՒՂԱՐՆԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Խասգիւղէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Խասգիւղ
— —	— —	— —	— —
— —	6 25 Պէշիք.	— —	— —
— —	7 5	*2 30 Պէշիք.	8 15
— —	8 5 Վլոտ.	3 —	9 5
— —	8 20 Պէշիք.	3 50 Վլոտ.	9 50
2 — *	9 —	3 45 Պէշիք.	10 10 Պէշիք.
2 30 Պէշիք.	9 30	4 15	10 30 Ֆերպ.
3 —	10 — Ֆերպ.	4 30 Ֆերպօթ	10 40 Գզ.
3 30	10 20 Պէշիք.	5 15 Վլոտ.	11 —
3 45 Ֆերպ.	10 50	5 25	11 20 Ֆերպ.
4 20	11 — Գուզգ.	5 45 Պէշիք.	11 20
4 50	11 10 Ֆերպ.	6 15 Ֆերպօթ	11 50
5 30 Ֆերպ.	11 20	6 20	11 55 Գզ.**
5 35 Վլոտ.	11 40	7 5	12 5
6 —	12 5	— —	— —
— —	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Խասգիւղէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Խասգիւղ
— —	6 25 Պէշիք.	— —	7 5
— —	7 5	— —	8 15 Պէշիք.
— —	**8 — Վլոտ.	2 35	9 5
2 15	8 20 Պէշիք.	3 50 Վլոտ.	9 45
3 — Պէշիք.	9 — Պէշիք.	3 — Պէշիք.	10 10 Պէշիք.
3 40	9 30	3 45 Պէշիք.	10 30 Ֆերպ.
3 45 Ֆերպօթ	10 — Ֆերպ.	4 30 Ֆերպօթ	10 40
4 20	10 10 Պէշիք.	4 40	11 20 Ֆերպ.
5 5	10 40	5 15 Վլոտ.	11 20
5 30 Ֆերպօթ	11 10 Ֆերպ.	5 20	11 40
*5 35 Վլոտ.	11 10	5 45 Պէշիք.	12 5
6	11 40	6 15 Ֆերպօթ	— —
— —	12 5	6 20	— —

* Այս երթեւեկութիւն Հրեից տօներուն, և շաբաթ օրերը Գուզգ. չպիտի հանդիպի։
** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ Ի ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 45 » » (կիր. օրերը ժ. 5 15)
10 40 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 25 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
3 — կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 15 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիր. օրերը ժ. 5)
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժմ. 10 30 ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԽԱՍԿԻՒՂԻ ԵՒ ԳԱՍԳԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐԶ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գասգաթաշ Սիրքէճի
5 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գասգաթաշ (Ենի գիւղի շոգենաւն հոս կը հաղորդակցի)
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գասգաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գասգաթաշէն Իւսկիւտար

* Այս երթեւեկութիւնք Նոյմ. 16էն վերջ տեղի չեն ունենար։
* Բաց ի Ուրբաթ օրերէն.

Նշան.—Օգտ [illegible] — 181